Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

...ний 1921 оной ...ын 21-hээ гарана | № 258 (14369) | 1976 оной ноябрийн 3, среда | Сэн 2 мүнгэн.

ХАНИ ЁҺОНОЙ УУЛЗАЛГА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй уряалаар хани ёhоной албанай хэрэгээр богони болзороор Москвада ерээд байhан КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, Чехословакиин Социалис Республикын Президент Г. Гусагтай ноябриин 2-то Кремль соо уулзаба.

Нүхэд Л. И. Брежнев, Г. Гусак КПСС-эй XXV, КПЧ-гэй XV съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлжэ байhан тухайдаа мэдээсэлнүүдые хэhэн, КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленум, КПЧ-гэй ЦК-гай Пленум тухай hанамжануудаа андалдаhан, уласхоорондын гол шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэhэн байна.

Л. И. Брежневэй, Г. Гусагай уулзалга халуун дулаан, үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрөө.

КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь, ЧССР-эй Президент Г. Гусагай хүндэлэлдэ КПСС-эй ЦК-гай Политбюро обед эмхидхэбэ.

Г. Гусак ноябриин 2-ой үдэшэ Эхэ орондоо ошохоёо мордоо.

(ТАСС).

ПАРТИ ЛЕНИНСКЭ ХАРАА БОДОЛООР ХҮТЭЛНЭ

...й Агууехэ Эхэ орон арбадахи табан жэлэй ботоhо ... КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ...тын тулада совет хүнүүд улам дэбжэлтэтэйгээр ...жа байна. Эдэнэр ленинскэ партида үнэн зүрхэнhөө ..., тиимэ тула бодото хэрэгээрээ, коммунис байгуу... бүхы hалбаринуудта шэн габьяата ажалаараа энээ...ршэлдэг юм. Олон миллион хүнүүдэй дүй дүршэл, ... ажал, бүгэдэ арадай нэгэн дуугаар дэмжэжэ байhан ...хадаа партийна шиидхэбэринүүдэй гүн гүнзэгы үндэ...hыень дахин дахин тодорхойлжо байна. Эндэ hая ... КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй, юhэдэхи зарлалай Союзай Верховно Соведэй табадахи сессиин шиидхэбэ...д хадаа энээндэ сүм хабаатай байна.

...Р-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ ...й табан жэлэй түсэб тухай ба СССР-эй арадай ажа... 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб тухай; СССР-эй ...оной гүрэнэй бюджет тухай ба СССР-эй 1975 оной ...бюджедэй гүйсэдхэл тухай асуудалнуудые Пленум ...хэлсэhэн байна.

...-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежн... Пленум дээрэ ехэ үгэ хэлэhэн байна.

...эр Л. И. Брежневэй үгэ соо, Пленумэй материалнууд ...ПСС-эй XXV съездhээ хойшонхи саг соо парти ба ара...hэн хүдэлмэриин дүнгүүд, съездын шиидхэбэринүү... бодотоор бэелүүлхэ саашанхи хараа замууд гүн гүн... али али тээhээнь тодорхойлогдоо, арбадахи табан ... түсэбтэ ба ажахын удаадахи жэлэй түсэбтэ дэлгэрэн...рхойлол ба политическэ сэгнэлтэ үгтэhэн байна. Тии...раа хүдэлмэриин гол шухала hалбаринууд элирүүлэг... тон тодоор харуулагдаа, эдэ hалбаринуудта партий...вет болон ажахын зургаануудай тон ехэ анхарал хан...даха, парти ба арадай хүсэнүүдые имагтал эдээндэ ...хэ эрилтэ табигдана. Тус үгэ сооной мүнөөнэй улас ...айдал али али тээhээ харуулагдаа, гадаадын по...кэ асуудалаар, эб найрамдалай түлөө, арадуудай на...на бэеэ даанхай байдалай, социальна хүгжэлтын тү...артиин ба гүрэнэй ээлжээтэ зорилгонууд үндэhэлэн ...ойлогдоо.

...э экономическа бүхы үрэ дүнгүүдээр — националь...ын ургалтаар, промышленностиин ба хүдөө ажахын ..., капитальна hомололгын, арад зоной байдал ... дээшэлүүлгын хэмжээгээр арбадахи табан жэлэй ... проект хадаа КПСС-эй XXV съездын заабаринууд...оралдана гээд нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ.

...н жэлэй туршада промышленностиин продукци үй...лгэ 36 процентээр, хүдөө ажахын продукци — 16 ...ээр ургаха юм; 621 гаран миллиард түхэриг арадай ... поомологдохо болоно. Арадай ажахые хүгжөөлгын ... шухала тоонуудай ургалтаар арбадахи табан жэл ха...ай бүхы түүхэдэ тон ехэ байhаараа шалгарна. Бу...эдбэрилгэ 27,2 миллион тонно, нефть — 149,2 мил...онно, газ — 145,7 миллиард кубическэ метр, шулуу ... — 103,7 миллион тонно, электроэнерги — 341,4 ... киловатт-час болотороо ургаха юм. Арадай үргэн ...лэн эд бараа үйлэдбэрилэн гаргалга 45,1 миллиард ...р ехэ болохо. Жэл бүри дунда зэргээр ороохо ху... 40 миллион шахуу тонноор ехэ болохо ёhотой.

... түсэбүүдые зохёоходоо, шанарые hайжаруулха хэ...улам улам ехэ анхарал хандуулагдадаг болоно байн... Партиин эрилтэ имагтал энээндэ шэглүүлэгдэнэ — ... хүдэлхэ, аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлхэ, эгээл ехэ ...ахаар хүдэлхэ гэhэн иимэ эрилтэ парти табина» — ...үхэр Л. И. Брежнев хэлээ. Аша үрэ ба шанар гэhэн ...р ойлгомжо хадаа ажахын бүхы ажал ябуулгын шу...ань болонхой. Табан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ ...ент дээшэлүүлхээр хараалагдана, үйлэдбэриин гол ...ые улам хүсэдөөр, hайнаар ашаглаха, продукци ... материалнуудые багаар хэрэглэхээр хараалагдана.

...г үрэ дээшэлүүлхэ, шанар hайжаруулха гол шухала ...ууд гэхэдэ, наука ба техникын шэнэ шэнэ туйлал..., hайжаруулагдаhан технологи, түрүү шэнэ зүй...риалнуудые хэрэглэхэ, үйлэдбэридэ комплексно ...руулга ба автомат арга нэбтэрүүлхэ, түсэблэлгэ ба ...лгын хэрэгые нарижуулха, ажалшадай эрдэм ба мэр... дээшэлүүлхэ болоно.

...ийн XXV съезд дээрэ соносхогдоhон үргэн хэмжээ...альна программа хадаа табан жэлэй ба 1977 оной ... соо тодорхойлогдоhон байна. Табан жэлэй ... соо хэрэглэмжын жаса 76 миллиард түхэригөөр ехэ ... юм. Хүн бүхэндэ хүртэсын талаар арад зоной бодо... доход 21 процентээр дээшээ болохо, тингэхэ зуураа ...бэшээр хангагдадаг бүлэнүүд ехэ нэмэлтэ абаха болоно. ...иллион дүрбэлжэн метр хэмжээнэй гэр байра бариг...юм. Гүрэнэй ба кооперативна худалдаа наймаанай эд ... эрьесэ 29 процентээр ехэ болохо, эд бараанай ша...карха, олон ондоо болохо хараатай. Социальна хан... арадай гэгээрэл, элүүрые хамгаалга, хүн зоной бай...удал хангалга улам саашадаа хүгжөөгдэхэ болоно, ...ине хамгаалха хэрэгтэ 11 миллиард шахуу түхэриг ...ар хараалагдана.

...адахи табан жэлэй социальна программа тухай хэ...нураа, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлэнэ,—нүхэ... табан жэлэй зорилгодо, арад зоной байдал hуудалай ... хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ гэhэн партиин ха...амда энэ программын гол удха бүри мүhэн зохил...ээд хэлэхэ эрхэтэй байнабди».

...г үрые ба шанарые дээшэлүүлхэ гэжэ партиин то...оhон ниитэ эрилтэ хадаа хүдэлмэриин элдэб hалба...та ондо ондоогоор бэелүүлэгдэнэ. Үшар иимэhээ эко...ика бодомжонуудаа тодорхойлхо шухала болоно. Энээн...ита арадай ажахые хүгжөөлгын бүхы дабшасада тү... ээлжээндэ табигдаха хэдэ хэдэн асуудалнуудта ...эй ЦК-гай Пленум шухала анхаралаа хандуулhан бай...

... нэгэн гэхэдэ, капитальна барилга болоно. Дүүр...ыи барилгануудые үсөөрүүлхэ, барилга-хабсаралгын ...ринүүдэй болзор ба үнэ сэн хороохо, хүдэлжэ бай...эрэлгэнүүдые түргэнөөр шэнэлхэ хэрэгтэ табан жэ...эб анхарал хандуулна. Сүм дүүргэгдээд, захигшадта ...аажа үгтэhэн барилгануудаар, ашаглалгада үгтэхэ ...ууудаар лэ барилгын организацинуудай хүдэлмэри ...эхэ ёhотой.

... табан жэлэй үшөө нэгэ шухалын шухала зорилго ... арадай ажахын иимэ шухала hалбаринууд болохо — ... малтамал абадаг промышленностиин, энергетикын, ...ргиин ашаг үрэ дээшэлүүлгэ болоно. Эдэ hалбарину... үрэ дүнгүүдээр дэлхэй дээрэ нэгэдэхи hуурида га...ди. Эдэ hалбаринуудые нилээд ехээр хүгжөөхөөр та...ой түсэб соо хараалагданхай. Тингээшье хадаа бии ...өөсэнүүдhээ хэрэглэмжэнүүднай hураггүй түргэнөөр ... бшуу. Тингэхэ бүреэ нефть, газ, шулуу нүүрhэ, ... прокат, үнгэтэ металлнуудые үйлэдбэрилгые тоогой ... ехэ болгохотоёо хамта хүдэлмэриин шанар hайжа... хэрэгтэ тон ехэ анхарал хандуулагдаха байна. Энэ ...тухай хэлэгдэнэб гэхэдэ, эдээнине гаргашалгада тон ...иналта хэгдэхэ, хэрэглэдэг бүхы hалбаринуудта тон ...амалта арьбалалта хэхэ болоно.

...адахи табан жэлэй туршада хүдөө ажахыда тон ехэ ... хандуулагдаха байна. 170 гаран миллиард түхэриг ...лбариин хэрэглэмжэдэ hомологдохо юм. Эды шэнээн ... олохо гээшэнь бэрхэтэйшэг байгаа, тингэбэшье парти ...жэ хэрэгтэ эды шэнээн мүнгэ hомолхо гэжэ зорюута ...аа, юуб гэхэдэ, мүнөө манай экономикын аграрна сек...тон мүнөө үеын түрүү хэмжээндэ оруулхаhаа шухала ... угы болоод байна гэжэ тоолоно.

...э сектортэхи шухала юумэн гэхэдэ, таряа үйлэдбэрил...үйлагдаhан амжалтануудаа батадхаха, табан жэлэй ...жэлдээ 235 миллион тоннодо хүргэжэ шадаха. тингэ...ада газар таряалангай культура бүхы хэмжээгээр ...үүлхэ шухала. Хлопок, лён, саахарай свекло, паран ... овощ, фрукт болон газар таряалангай бусад продукци ... үйлэдбэрилхэ хэрэг саашадань эршэдхэхэ шухала. ...алhаа абтадаг продуктнуудые улам ехэ болгожо, ...ине мяханай болоод hүнэй зүйлнүүдээр хангаха хэрэгтэхи бэрхэшээлнүүдые түргэнөөр дабаха гээшэ бүришье шухала болоод байна.

«Мүнөө үедэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ асуудал хадаа, нэн түрүүн, тэрэнэй ашаг үрые эгээл үргэн хэмжээгээр дээшэлүүлхэ асуудал болоно гэжэ би энэ Пленум дээрэ үшөө дахин тэмдэглэхые хүсэнэб, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлээ hэн. — Хүдөө ажахые хүгжөөхын тула гүрэнэй hомолhон айхабтар ехэ мүнгэ зөөрине бодолтой hайнаар, эзэн ёhоор хэрэглэхэ, газарта гамтайгаар хандаха, гактар бүхэнhөө, hомологдоhон түхэриг бүхэнhөө, үтэгжүүлгэнүүдэй тонно бүхэнhөө эгээл ехэ ашаг олзо абахые туйлаха шухала гэhэн ниитэ зорилго тодорхойлжо болоно».

Газар таряалангые шанаржуулан hайжаруулгада туйлай ехэ мүнгэ зөөри hомолходоо, уhалууриин ба хатаагдаhан газар дээрэhээ продукци үйлэдбэрилэн абалга горитой үргэдхэгдэхэ, тэрэнэй шанар hайжаруулагдаха гээд гүрэн хүлеэхэ эрхэтэй. Хүдөө ажахые оньhожоруулха талаар тракторнууд, машинанууд ба түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдэй шанарта, эдэнине үргэлжэдэнь табилгада механизаторнуудые бэлдэжэ, хүдөө нютагта түбхиүүлэн хүдэлгэхэ хэрэгтэ гол анхаралаа хандуулха шухала. Хүдөө ажахыда хими нэбтэрүүлхэ талаар үтэгжүүлгэнүүдэй шанарыень hайжаруулха, фосфадуудые үйлэдбэрилгэ хурдадхан түргэдхэхэ, агрохимическэ албанине нилээд бэхижүүлжэ, үтэгжүүлгэнүүдые үрнхэ ябадалтай тэмсэхэ шухала. Мал ажал дээрэ ехэ зорилгонууд табигдана. Үхэр малай тоо толгойе олошоруулхаhаа гадна, мяхалиг үүлтэрэй үхэр мал, гахай, хони үсхэбэрилгэдэ, бройлерно промышленностьдахи бага бэшэ арга нөөсэнүүдые ашаглаха хэрэгтэй.

Ажахынууд хоорондын хамжаанай, агропромышленна нэгэдэлэй үндэhэ hуури дээрэ үйлэдбэрине мэргэжүүлхэ, томодхохо хэрэгые хүгжөөлгэ хүдөө ажахын ашаг үрэ дээшэлүүлгэдэ, шанарай дүнгүүдые саашадань hайжаруулгада онсо үүргэтэй байна.

Эршэтэ габшагай ажалаар туйлагдаhан газарай баян хэшэгүүдые сахин хамгаалгада гол анхаралаа хандуулха, хүдөө ажахые хүгжөөхэ талаар гаргагдаhан хүсэлэл оролдолгонуудай дүнгүүдые совет бүлэ бүхэнэй мэдэрхыень туйлаха шухала.

КПСС-эй XXV съезд дээрэ нягта наринаар, тодорхойгоор хэлэгдэhэн арадай хэрэглэлэй промышленна эд бараа үйлэдбэрилгые эрид шууд hайжаруулхын тула ехэ юумэ хэхэ байнабди. Продукциин шанар hайжаруулха, тэрэнэй түлөө урмашуулха тухай асуудал шиидхэхэ, эд хэрэглэгшэдэй дура хүсэлэнгүүдэй хубилжа байдагые хараада абаад, түсэблэлгые улам бүри нарин hайн болгохо, үргэн хэрэглэлэй продукци гаргадаг олон hалбаринуудые залан хүтэлбэрилхэ хэрэгтэй. Энэ асуудал хадаа социальна, мүн экономическа харилсаанда эгээл шухала, ёhотойл программна асуудал болоно гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев нэрлээ hэн: арадай эрилтэнүүдые hайнаар хангахын тула парти олонниитые шэн габьяата ажалда элсүүлэн хабаадуулна.

Дайнай аяар тэрэ холын хойшолонгуудтай холбоотой хүн зоной үдэсын эрхэ нүхэсэлнүүдhээ боложо, 80-яад онуудта ажал хэхэ аргатай хүн зон эрид үсөөрхэ байна. Энэнь ажалай нөөсэнүүдые алмаха, улам бүри гамтайгаар ашаглаха, нэн түрүүн гар ажалые оньhожоруулhанай ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгые хурдадхаха зорилго онсо хүсэтэйгөөр табина. Ажалай журам бэхижүүлхэ тухай анхаралаа хандуулха, ажалhаа hамшаха, гээгдэхэ, hаатан зогсохо ябадалые үндэhөөрнь шууд сэхээр зайсуулха, энэ хорото муухай хэрэгые усадхаха тэмсэлдэ партийна бүхы организацинуудые, бүхы олонниитые хабаадуулха шухала.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ табан жэлэй түсэбэй зарим зүйлнүүд горитой ехэ байна гэжэ тэмдэглэгдээ hэн. Эдэнь арадай ажахын бүхы hалбаринуудай эрилтэнүүдые бүрин хүсэдөөр хангалгада тохёолдоhон бэрхэшээл түбэгүүдтэй, түсэблэлгэдэ гаргагдаhан дутагдалнуудтай холбоотой байна. «Эдэ бүгэдэ, — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлээ hэн, — ажахын ажал ябуулгадаа шэнэ арга нөөсэнүүдые оложо, үндэр хэмжээндэ гарахые туйлахыень министерствэнүүдые, албан зургаануудые обкомуудые, крайкомуудые, республикануудай Компартинуудай ЦК-нуудые уялгална. Эдэ бүгэдэ имагтал тааруу бэшэ байдалай, түбэг бэрхэшээлнүүдэй тохёолдоhон газартахи арга нөөсэнүүдэй дуталдажа байhан участогуудые онсо хиналтадаа абахые уялгална».

Манай арга боломжонуудай ямар ехэ байhые, партиин эмхидхэлэй хүдэлмэриин хүсэ шадалые энэ жэлэй, 1976 оной, дүй дүршэл бата найдамтайгаар харуулна. Партиин ехэ ажал ябуулгын, арадай шэн габьяата ажалай ашаар гайхамшагта амжалтанууд туйлагдаа. Юhэ hарын турша соо промышленна продукци түсэбөөр хараалагдаhанай ёhоор 4,3 орондо 4,8 процентээр ургаа. Ороохо таряа ургуулан хуряахын түлөө хүшэр хүндэ тэмсэлдэ нэрэтэй солотойгоор илажа гараабди мүнөө үедэ 216 миллионhоо дээшэ тонно таряан сохигдоод байнхай. 5,5 миллиард шахуу пүүд таряан гүрэнэй амбаарта хаагдаа. Энэмнай айхабтар ехэ илалта гээшэ.

Ажахын элдэб hалбаринуудай олон коллективүүд ажал хэрэгтэ үндэр ехэ ашаг үрэ туйлаhан байна. Гэбэшье хаа хаанагүй хэрэг байдал жэгдэ hайн бэшэ. Тиимэhээ «ашаг үрэ дээшэлүүлхын түлөө улам ашаг үрэтэйгөөр тэмсэжэ hураха хэрэгтэй» гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ hэн.

Түсэбтэ арбадахи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй богоhо алхахаяа байнабди. Тэндэ бүри ехэ түсэбүүдые бэелүүлхэ, хараалhан түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы юумэ хэхэбди. 1977 ондо орон ехэ баярта ойгоо — Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойе тэмдэглэхэ юм. Манай бүхы ленинскэ парти, манай бүхы арад ажалай шэнэ амжалтануудаар алдарта hайндэрөө тэмдэглэхэ юм гээд бүрин этигэхэ арга боломжотойбди.

Энэ табан жэлдэ гадаадын экономическа харилсаанууд үргэнөөр хүгжөөгдэхэ байна. Эдэнэй ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, гадаадын экономическа хүдэлмэрине хүтэлбэрилхэ хэрэг hайжаруулха зорилго табигдана.

КПСС-эй уласхоорондын ажал ябуулгые шэнжэлэн харуулхадаа, энэнь партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлгын, съездын hайшаан абаhан эб найрамдалай, уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай эрхэ сүлөөгэй ба бэеэ дааhан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй программые бодото байдалда бэелүүлгын hүлдэ тэмдэг доро үнгэржэ байна гээд нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглээ.

Социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй агууехэ харилсаа холбоон амжалтатайгаар хүгжэн бэхижэжэ байна. Социалис оронуудай экономическа харилсаа холбоон урагшаа дабшажа үргэлжэлнэ, социалис экономическа харилсаан улам хүсэтэй болоно.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюро социалис оронуудай аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй саг үргэлжын холбоо барисаа тогтоожо байдаг. Аха дүү партинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэй КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэhэн хэдэ хэдэн уулзалганууд эдэ оронуудай Коммунис партинуудай харилсаа холбоо хүгжөөлгэдэ, эдэнэй хамтын хараа бодол зохёон абалгада үшөө нэгэ шата болоhон байна.

Вьетнамые нэгэдүүлгые түгэсхэлгэ, тэрэнине социалис республика болгон соносхолго тон ехэ удха шанартай юм. Лаосой ороhонhоо уламжалан, социалис гүрэнүүдэй бүлэ үшөө нэгэ шэнэ гэшүүнээр нэмэбэ гээд хэлэхэ бүхы үндэhэ баримтатайбди. Бэеэ дааhан байдалай хүгжэлтын зам Демократическа Кампучиин урда нээгдээ.

Хитадтай харилсаануудта бидэ КПСС-эй XXV съездын хараа шугамые батаар баримталнабди, эдэнине hайжаруулха гэжэ залан сэхээр оролдонобди. Ьайн хүршэ ёhоор шиидхэнгүй байхын аргагүй тиимэ асуудалнууд СССР-эй ба КНР-эй хоорондо үгы юм. Энэ хараа шэглэлээрээ бидэ саашадаашье ажал ябуулхабди. Нүгөө талын ямар хараа бодол баримталгаhаа хэрэг байдал дулдыдаха байна.

Колониальна дарлалта мүлжэлгэhөө сүлөөржэ, шэнэ байдал байгуулжа байhан оронуудтай Советскэ Союз харилсаа холбоогоо үрэ ехэтэйгээр хүгжөөнэ. Эдэ оронуудта болоhон политическэ ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүдэй дундаhаа Анголын патриодуудай илалтые нэн түрүүн дурдалтай. Тэрэ Африкын түрүү үзэлтэй хүсэнүүдтэ зориг бадаруулагшань болоhон байна. СССР-эй Анголын хоорондохи хани барисаан ба харилсаа холбоон тухай договор баталалга дэлхэйн социалис оронуудай болон эрхэ сүлөө олоhон залуу гүрэнүүдэй агууехэ хани барисаае бэхижүүлхэ талаар шэнэ алхам болоно. Ази түбидэхи агууехэ, эб найрамдалта гүрэн болохо Индитэй хани барисаамнай гүнзэгырэн бэхижэнэ, харилсаа холбоомнай үргэдэнэ.

Уласхоорондын экономическа харилсаануудай адли тэгшэ эрхын үндэhэ hуури дээрэ шэнэдхэн хубилгаха тухай, «гур бадахи зиндаагай» эгээл ахир тулюур оронуудые капиталис гүрэнүүдэй дарлан мүлжэлгын бүхы түхэл шэнжэнүүдые зайсуулха тухай хүгжэжэ байгаа оронуудай үнэн зүб эрилтэнүүдые Советскэ Союз дэмжэнэ. Юрэнхыдөө гүрүү түхэл шэнжэтэй, сэрэгэй ямаршье бүлэглэлдэ хабаадахагүй гэhэн хүдэлөөн хадаа уласхоорондын байдалай эли бодо нүхэсэл, империализм, колониализм ба ээрхэг түримхэй ябуулгада эсэргүү арадуудай тэмсэлэй бүхэдэлхэйн фронтын шухала шата болоо.

Соведүүдэй орон Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые бүхы дээрэнь политическэ ёhоор заhаруулан гуримшуулхын түлөө сэхэ шууд тэмсэнэ. Дүтын Зүүн зүгэй асуудал hүүлэй үедэ онсо шухала удха шанартай болонхой. Юундэб гэхэдэ, энэ районой оршон байдал Ливандахи тулалдаануудhаа уламжалан, дахинаа түгшүүрилтэй болоод байна. Ливандахи өөhэд хоорондын хюдалдаата дайе болюулха, тэндэхи түрүү үзэл бодолтой хүсэнүүдые, Палестинын патриодуудые бута сохилгоhоо аршалан хамгаалхын, Ливанай гүрэн түрын нэгэдэлые үлөөхын тула СССР эхинhээнь хойшо тэмсэдэг байhан. Ливандахи байдалые эбэй гуримаар заhаруулхын тула шухала бүхы юумэ Советскэ Союз саашадаашье хэхэ байха.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые бүхы дээрэнь заhаруулан гуримшуулха зорилготой шэнэ үүсхэл манай орон hаяхан гаргаа. Хамаатай бүхы талануудай, тэрэ тоодо Палестинын эсэргүүсэлтын хүдэлөөнэй хабаадалгатайгаар Женевскэ конференцине hэргээхэ тухай хэлэгдэнэ. Энэ конференцидэ зорюулжа манай дурадхаhан тодорхой зүблэхэ зүйл шиидхэбэреэ хүлеэhэн бүхы асуудалнуудта хамаадана. Тэдэнине шиидхэбэл, Дүтын Зүүн зүгтэ үнэхөөрөө бата бэхи эб найрамдал тогтохо hэн. Энэ район тушаа манай политика, бусад районууд тушаа баримталдаг политикадамнай адли, залан сэхэ ангиин, марксистско-ленинскэ удха шэглэлтэй юм. Советскэ Союз иимэл политика баримталан бэелүүлхэ байха.

Манай парти ба гүрэн КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй түгэс зохилдуулан, капиталис оронуудтай адли тэгшэ эрхэтэй, али али талада ашаг туhатай харилсаа хүгжөөхэ хүдэлмэри ябуулжа үргэлжэлhөөр. Политикын, экономикын, эрдэм болон техникын, соёлой талаар эдэ оронуудтай харилсаа холбоон улам үргэнөөр бэелүүлэгдэнэ. «Эб найрамдалай, амгалан тайбан харилсаа холбооной замаар СССР-эй дабшажа ябахые бүхы дэлхэй хаража байна. Энэл замаар саашадаашье ябаха байhыемнай бүхы дэлхэй мэдэхэ ёhотой!» гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев мэдүүлээ hэн.

Хэдэ хэдэн гүрэнүүдтэй иимэ харилсаа хүгжөөлгэ, оройдоо манай гэмээр бэшэ, hүүлэй үедэ удааранхай. Бодото байдалые политическэ талаарнь хараада абалга булижа, тэрэнине саашадань хүгжөөхэ хараа бодол илан мандаха гээд багсааха үндэhэ баримта бии. США-дахи хархис этэгээдүүдэй зүгhөө hаад тойбонуудай ушаруулагдабашье, совет-америкын харилсаанай хүгжэлтэ тааруу шэглэлые гол түлэб баримтална. СССР ба ФРГ-гэй хоорондын зохимжотой харилсаае бэхижүүлхээр хоер талын бэлэн байhыень КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин албанай хэрэгээр Федеративна республикада ээлжээтэ гуримаар ошохо тухай гол түлэб ойлголсоhон ушар гэршэлнэ. Франци тушаа хэлэбэл, тэрээнтэй манай үргэн холбоон амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Совет самолетдтой холбоотой hаяын зүришэлдөөнэй үедэ Японой засагаархидан хэhэн ябуулганууд хоорондымнай оршон байдалые горитойгоор тухашаруулаашье hаань, Японтой Советскэ Союзай харилсаае үргэнөөр, али али талада ашагтай бата байхаар хүгжөөхэ горитой үндэhэ hуури бии. Дээрэ дурсагдаhан ябуулгануудынь СССР-тэй hайн харилсаатай байхые хүсэдэг тухай Токиодо тунхаглагдадаг мэдүүлгэнүүдэй үнэн сэхэдэ совет хүнүүдтэ hэжэг түрүүлээ.

Хельсинкидэхи ниитэ Европын зүблөөнэй баталан абаhан Түгэсхэлэй актын бүхы хараа бодолнуудые Совет орон сэхэ шууд баримталан бэелүүлнэ. Гүрэнүүдэй хоорондын этигэл найдабариин, эб эетэ харилсаа холбооной таарамжатай оршон байдал Европодо бии болгохо, уласхоорондын аюулгүй байдал батадхаха хэрэгтэ СССР эдэбхитэйгээр туhална. Энэ түбидэхи экономическа холбоо барисаае, тэрэшэлэн арадуудай хоорондын соелой ба бусад харилсаа холбоо саашадань хүгжөөхын, мэдээсэлнүүдые халан абалсахын тула ехэ юумэ хэжэ байнабди. Гэхэтэй хамта сүлөөтэ байдалаа харилсан хүндэлэлсэхэ ба дотоодынгоо хэрэгүүдтэ хамааралсахагүй гол ёhонуудые шууд сахиха эрилтэ Советскэ Союз табина. Уласхоорондын шахардуу байдалан улам hуларжа байхадань, партиин суртал бодолой хүдэлмэридэ бүри ехэ эрилтэнүүд табигдана. Орон доторoo, мүн хилын саана ябуулагдадаг манай пропаганда дэлхэй дээрэ боложо байhан хубилалтануудта анхаралтайгаар хандаха, ойлгосотой, үнэншэмэ тодо байха ёhотой. КПСС-эй ЦК суртал бодолой хүдэлмэриин асуудалнуудта гол анхарал хандуулна, тиимээр хандаха эрилтэ бүхы партийна организацинуудаи үмэнэ табина.

Бата бэхи эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй талаар абабал, буу зэбсэгүүдые үрдилдэн түхеэрхэ ябадал болюулхаhаа, буу зэбсэгүүдые хуряахаhаа үлүү шухала хүдэлмэри мүнөө байхагүй. Советскэ Союз партиин XXV съездын hүүлээр ООН-ой Генеральна Ассамблейн ээлжээтэ сесси дээрэ энэ асуудалаар хэдэ хэдэн тодорхой дурадхалнуудые оруулаа. Уласхоорондын харилсаанда хүсэ хэрэглэхэгүй тухай бүхэдэлхэйн договор баталха, буу зэбсэгүүдые хуряалгын талаар бүхэдэлхэйн конференци зарлаха гү, али энэ асуудалаар ООН-ой Генеральна Ассамблейн тусхай сесси зарлахаар тэдэмнай хараална. Мүнөө сагай эгээн шухала асуудалаар — буу зэбсэгүүдые хуряалгын үргэн, дэлгэрэнгы программатай меморандум мүн лэ дурадхагдаhан байна. Советскэ Союзай шэнэ үүсхэлнүүдые хэдэн арбаад гүрэн, эб найрамдалда дуратай олонниитэ зон зүбөөр ойлгожо, дэмжэн угтаа.

«Гол юумэн тухай, уласхоорондын хэрэгүүдээр ямар юумэ туйлажа шадаабибди гэжэ хэлэхэ болоо hаа, бусад социалис гүрэнүүдтэй хамта, эб найрамдалда дуратай, ушар байдалые зүбөөр ойлгодог хүсэнүүдэй зүгhөө дэмжэгдэн, бидэнэй гаргаhан оролдолго хүсэнүүдэй ашаар, ЯДЕРНА ДАЙНАЙ АЮУЛЫЕ ГЭДЭРГЭНЬ ТАТАЖА, АМГАЛАН БАЙДАЛЫЕ БҮРИ НАЙДАБАРИТАЙ, БҮРИ БАТА БЭХИ БОЛГОЖО ШАДАГДАА гээд үнэн сэдьхэлhээ хэлэжэ болохо байна», — гэжэ нүхэр Л. И. Брежнев тэмдэглэhэн байгаа.

Дэлхэй дээрэхи социализмын ба национальна сүлөөрэлгын хүсэнүүдэй байдалай улам бэхижэлгын оршон байдалда коммунис хүдэлөөн элитэ ехэ амжалтануудые туйлана. Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай Берлиндэхи конференци hүүлэй үеын ехэ ябуулга болоно. Бүгэдын дуугаар тэрэнэй баталан абаhан документ — Европодохи эб найрамдалай, аюулгүй байдалай түлөө, шахардуу байдалай hуларалгын түлөө саашанхи тэмсэлэй тодорхой программа, энэ түбиин ажабайдалда коммунистнуудай эдэбхитэй үүргэ дүүргэдэг байhанай шэнэ гэршэ болоно.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэбэй, СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ түсэбэй, мүн СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджедэй проектнүүдые гол түлэб hайшааhан тогтоол КПСС-эй ЦК-гай Пленум абаа. Тингээд тэдэнээ СССР-эй Верховно Соведэй сессиин үзэмжэдэ табиhан байна.

Партиин XXV съездын хараалhан социально-экономическа программа ба гадаадын политическэ хараа шугам бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой ажал ябуулга, Пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ соо найруулагдаhан дүримүүд болон тобшололнууд бултадаа, бүрин хүсэдөөр hайшаагдаа. Нүхэр Л. И. Брежневэй үгэ болон Пленумэй тогтоолые бүхы совет арад омог баясхалантайгаар, хани халуунаар hайшаан угтаа.

1976 оной даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлжэ дүүргэхэ, 1977 оной арадай ажахын түсэбые, табан жэлэй түсэбые бүхыдэнь заатагүй дүүргэхэ ябадалые хангаха шухала хэмжээнүүдые бэелүүлхыень союзна республиканудай Компартинуудай ЦК-нуудта, партиин хизаарнуудай, областьнуудай комитедүүдтэ, бүхы партийна организацинуудта пленум дурадхаба. Үгтэмжэлэн түсэбүүдые, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые үйлэдбэриин коллективүүдэн абажа бэелүүлхэ хэрэгтэнь онсо анхарал хандуулха шухала. Арадай ажахын бүхы hалбаринуудтахи ниитын үйлэдбэриин ашаг үрые, хүдэлмэриин шанарые бүхы хэмжээгээр дээшэлүүлхэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ совет, ажахын органуудай, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, ажалша коллективүүдэй хүсэл оролдолго элсүүлэгдэхэ зэргэтэй. Научно-техническэ дэбжэлтые түргэдхэхын, түрүү дүй дүршэлые бүри үргэнөөр хэрэглэхын, ажалай бүтээсын ургалтые туйлахын, продукци бүри ехээр гаргадаг болохын, ассортиментыень, шанарыень hайжаруулхын, арадай хэрэглэлэй эд бараа бүри үргэнөөр гаргадаг болохын тула байhан бүхы нөөсэ арга боломжонуудаа хүсэдөөр ашаглаха гээшэ тон шухала байна. Ажалай, материальна, финансова зөөрине гамтайгаар, ашагтайгаар хэрэглэхэ, капитальна hомололгын ашаг үрэ дээшэлүүлхэ ябадалые нэтэрүүгээр туйлажа байха хэрэгтэй.

Арбадахи түсэбтэ табан жэлые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлхыень, тингэжэ совет гүрэнэй экономическа түгэс хүсые саашадань бэхижүүлхэ, арадай материальна болон культурна байдалай хэмжээе хэлбэришэгүйгөөр дээшэлүүлхэ ябадал хангахыень коммунистнуудые, комсомолшуудые, бүхы ажалшадые КПСС-эй Центральна Комитет уряалба.

СССР-эй арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ гүрэнэй табан жэлэй түсэб, СССР-эй арадай ажахые 1977 ондо хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб, мүн СССР-эй 1977 оной гүрэнэй бюджет СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ баталагдаба. Тингэжэ хүүлита ёhоор хүсэндөө оробо гээшэ.

КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй болон СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые коммунист бүхэндэ, ороной эрхэтэн бүхэндэ хүргэхэ, хүдэлмэришэн болон колхозник бүхэнэй, мэргэжэлтэ болон эрдэмтэ бүхэнэй, коллектив бүхэнэй тэдэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын тула юу хэхэ уялгатай байhыень тодорхойгоор элирхэйлхэ гээшэ мүнөө сагай гол шухала хэрэг болоно. Манай байгуулалтын ехэшье, багашье бүхы участогууд дээрэ амжалтатайгаар хүдэлмэрилхын тула эгээн таарамжатай арга боломжо байгуулха, ажал хэрэгэй хэр ябажа байhые, түсэбүүдэй хэр ашаг үрэтэйгөөр, шанартайгаар дүүргэгдэжэ байhые саг сооhь хинажа байха гээшэ партийна, гүрэнэй болон ажахын органуудай түрүүшын ээлжээндэ шиидхэхэ асуудалынь болоно бшуу. Энэ зорилго шиидхэлгэдэ эмхидхэлэй али бүхы арга дүршэл, үзэл сурталай-политическэ нүлөө үзүүлхэ хэрэгсэлнүүд зорюулагдаха ёhотой.

Партийна болон гүрэнэй шиидхэбэринүүдые ойлгуулан тайлбарилха, тэдэнине бэелүүлгэдэ ажалшадые элсүүлхэ хэрэгтэ олонниитын мэдээсэлэй, пропагандын бэелүүлхэ үүргэ угаа ехэ байна. Хэблэл, радио, телевидени хадаа манай үдэр бүриин хэрэгүүдэй гүн удхые алишье талаhаань эли тодоор, ойлгосотойгоор харуулха, ниитын үүсхэл болон хүдэлөөнүүдые эдэбхитэйгээр дэмжэхэ, арга боломжонуудые элирхэйлхэ, hайнаар ашаглаха, дутуу дундануудые, бэрхэшээлнүүдые саг сооhь дабан гаталха хэрэгтэ тэдэнэр туhалха уялгатай.

Манай түсэбүүд хадаа парти ба арадай ниитэ эрмэлзэлые гэршэлhэн зүйл болоно. КПСС-эй ЦК-гай октябриин Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй сессиин шиидхэбэринүүдые нэгэ хүн шэнгеэр халуунаар hайшааха зуураа совет хүнүүд тэдэ түсэбүүдые хүсэндэнь хүргэхэ, манай Эхэ ороной экономико болон культурые саашадань улам дэбжээхэ гүйсэд зорилжолтой байhанаа элирхэйлнэ.

Коммунистнуудай партине нягта нэгэдэлээр тойрон жагсаhан совет арад, тэрэнэй сэхэ мэргэн хүтэлбэри доро Ленинэй заадан замаар гэгээн гэрэлтэ коммунис ерээдүй тээшэ бата найдамтайгаар дабшана.

(«Правда» газетын 1976 оной ноябриин 1-нэй номерой түрүү бэшэг).

КПСС-эй ЦК-гай ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ АЛБАНАЙ ХЭРЭГЭЭР СФРЮ ОШОХО БОЛОҺОН ТУХАЙ

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев Югославиин Социалис Федеративна Республикын Президент, Югославиин Коммунистнуудай Союзай Түрүүлэгшэ нүхэр Иосип Броз Титын уряалаар хани ёhоной, албанай хэрэгээр ноябриин тэн багта Югослави ошохонь.

Шотландиин ажалшадта айлшалба

ГЛАЗГО. (ТАСС-ай корр.). Великобританида ерээд байhан, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв түрүүтэй КПСС-эй делегаци ноябриин 1-дэ Глазго хотын профсоюзна центртэ ошобо. Тэндэхи хүдэлмэришэдтэй, цеховой старостнуудтай, Лейборис партиин эхин эмхинүүдэй профсоюзуудай эдэбхитэдтэй уулзаа.

Б. Н. Пономарёв суглараг-шадай үмэнэ үгэ хэлэхэдээ, совет арадай байдал ба ажал тухай, КПСС-эй эб найрамдалта гадаадын политика тухай хөөрэбэ.

Шотландиин лейборис ба профсоюзна хүдэлөөнэй түлөөлэгшэд КПСС-эй делегациин гэшүүдтэ хани ёhоор хандаа.

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэри дүүргэхын түлөө

МАНАЙ ХОЛЫН ХАРААТА ТҮСЭБ

Коммунис партиин XXV съезд социально-экономическа шухалын шухала зорилгонуудые табяа. Эдэ зорилгонуудые бодото дээрэнь бэелүүлхэдэ, совет арадай ажабайдал һайжарха, ажалай ба ажаһуудалай эрхэ байдал таарамжатай зохид болохо, элүүрые хамгаалга, арадай гэгээрэл, соёл культура улам хүгжэхэ ёһотой. Эдэ бүгэдэ шэнэ совет хүниие хүмүүжүүлхэ, совет ажабайдал һайжаруулха хэрэгтэ ехээр нүлөөлхэ байна.

Партиин хараалһан социально-экономическа зорилгонууд үйлэдбэриин коллектив бүхэндэ хабаатай. Манай коллектив арбадахи табан жэлдэ экономическа ба социальна ехэ зорилгонуудые шиидхэхэ болоно. Түсэбэй ёһоор шиидхэгдэхэ эдэ зорилгонууднай орёо байха юм. Тиимэһээ манай коллектив социально-экономическа холын хараата түсэб зохёожо байна.

Үйлэдбэриие техническэ талаарнь шэнээр зэбсэгжүүлхэ, коллективэй социальна хүгжэлтын хэдэн шухала асуудал энэ түсэб шиидхэхэ юм. Мүн хүдэлмэришэдэй мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхэ, ажаһуудалыень һайжаруулха, ажаллаха таатай эрхэ байдал хангахаар хараалагдана. Манай коллективэй зохёоһон холын хараата түсэб хэды хубиһаа бүридэнхэй.

Үйлэдбэриие улам саашань хүгжөөхэ, экономическа урмашуулгын фонд байгуулха асуудал түсэбэймнай гол хубинь болоно. Үйлэдбэриин техническэ хангалга дээшэлүүлхэ, продукциин шанар һайжаруулха, гол үйлэдбэри ба заһабариин, туһалбариин ажал оньһожоруулха асуудалнууд түсэбэй нүгөөдэ хэдэн шухала хуби гэжэ тоологдоно. Технологическа процессүүдые саашадань автомат аргаар хангаха, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, үйлэдбэриие эмхидхэн хүтэлбэрилгэ нарижуулха хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Социально - экономическа холын хараата түсэбэй ёһоор комбинадтамнай гол түлэб юун хэгдэхэб?

Ойрын сагта комбинадай хоёрдохи ээлжээн ашаглалгада оруулагдаха байна. Тиихэдэ үшөө табан котел, картон үйлэдбэрилгын хоёрдохи машина, үйлэдбэриин үлэгдэл, хаядаһа хэрэглэн, продукци бүтээн гаргаха завод, мүн үшөө хэдэн объект хүдэлжэ эхилхэ юм. Гадна ТЭЦ үргэдхэгдэхэ, уһа химическэ аргаар сэбэрлэхэ түхеэрэлгэ, сульфат хадагалха склад, үшөө нэгэ цех гэхэ мэтэ баригдаха байна.

Түсэбөөр хараалагдаһан эдэ хэмжээ ябуулгануудай бэелүүлэгдэхэдэ, комбинадай продукци үйлэдбэрилгэнь горитой ехээр дээшэлхэ юм. Продукциин шанар һайжаруулагдаха, үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлхэ байна.

Социально-культурна ехэ барилга хэгдэхээр хараалагдаа. Комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй орохо 12—18 мянган дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гурба-дүрбэн дабхар шэнэ гэрнүүд жэл бүхэндэ ашаглалгада оруулагдаха юм. Жэл соо хүдэлмэрилэгшэдэймнай 300—320 бүлэ айл шэнэ гэрнүүдые толлохо болоно.

Юһэн дабхар гэр барижа эхилхээр хараалагдаа. Иимэ гэр түрүүшынхеэ Кабанскын аймаг дотор баригдаха юм. 1978 онһоо эхилжэ томо панелиин гэрнүүд бодхогдохо байна. Эдэ гэрнүүд һайжаруулагдаһан проектын ёһоор баригдаха юм. 8-дахи СМУ-гай барилгашад 288 хүнэй байха хамтын байра ашаглалгада оруулхань. Эндэ нэгэн доро 150 хүнэй һуужа эдеэлхэ столово нээгдэхэ байна.

Мүн комбинадай целлюлозно заводто, ТЭЦ-тэ столовонууд байгша ондо ашаглалгада оруулагдаха. Ниитын эдеэ хоолой предприятинуудай тоо олошоруулха, тэдэнэй хүдэлмэри һайжаруулха тушаа холын хараата түсэб доторнай бага бэшэ анхарал хандуулагдаа. Арбадахи табан жэлдэ баригдажа дүүргэгдэхэ комбинадай захиргаанай байшан дотор фабрика-кухни, 350 һууритай столово нээгдэхээр хараалагдаа. Фабрика-кухни комбинадай ниитын эдеэ хоолой бусад предприятинуудые хангаха юм.

Комбинадай хүдэлмэрилэгшэдэй культурно-ажаһуудалай эрилтэ хангаха хэдэн предприяти барихаар түсэблэгдөө. Селегинск тосхомнай шэнэ соёлой ордоноор гоёон шэмэглэгдэхэ юм. Энэ ордон залуушуулай уран һайханай хүдэлмэри хүгжөөхэ таатай арга боломжотой байха. Эндэ тамаралгын бассейн түхеэрэгдэхэ юм. 1200 үхибүүдые һургаха һургуули, индустриальна техникум баригдаха болоо. Комбинадые мэргэжэлтэй залуу хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха хэрэгтэ техникумэй удха шанар горитой ехэ. Хубсаһа хунар угааха, ажалдаа үмдэхэ хубсаһа шэнэлхэ пункт нээгдэхээр хараалагдана.

Хүдэлмэришэдэй, илангаяа залуушуулай сүлөө сагаа зүбөөр, хүхюу зугаатайгаар үнгэргэхэ, алишье талаараа совет хүниие тэгшэ хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ спорт бага бэшэ һуури эзэлнэ гэжэ мэдээжэ. Тиимэһээ арбадахи табан жэлдэ целлюлозникуудай тосхондо спортивна хэдэн түхеэрэлгэ баригдаха байна.

1,5 мянган һууритай стадион, волейболой, баскетболой талмайнуудтай, теннис наадаха, үндэрые, утые харайха газартай, тамаралгын бассейнтэй зунай спортивна комплекс баригдаха болоо. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хүнгэн атлетикэдэ хабаадаха, зунай спортивна элдэб наада эмхидхэхэ бүхы хэрэгтэй юумэн эндэ байгуулагдаха ха юм.

Комбинаднай «Таежный» гэжэ үрэ жэмэсэй саадтай. Энэ саад саашадаа үргэдхэгдэхэ, эндэ ургуулагдаһан үрэһөөр хүдэлмэрилэгшэдэй саад-огород хангаха арга олгогдохо байна. Байгша оной һүүл багта 2000 дүрбэлжэн метр талмайтай теплицэ хүдэлжэ эхилхэнь, Ерэхэ жэлэй хоёрдохи хахадта теплицэ хоёр дахин үргэдхэгдэхэ юм. Тиигэжэ комбинадай хүдэлмэрилэгшэд овощоор бүхэли жэлэй туршада хангагдажа байха.

Теплицэ, саадта ургуулагдаһан жэмэс, овощ хадагалха гэр баригдаха. 150 тонно овощ дабһалха пункт түхеэрэгдэжэ, 1978 ондо хүдэлжэ эхилхээр хараалагдаа.

Ойрын жэлнүүдтэ Селенгинск тосхомнай болбосон түхэлтэй, гоё һайхан болгогдохо, үйлсэнүүдынь асфальтаар хушагдаха, ногоорууулагдаха байна.

Хүдэлмэришэдэй бэеын элүүр энхые хамгаалга ехэ шухала асуудал. Энээниие хараада абан, холын хараата түсэб дотор хэдэн хэмжээ ябуулга хараалагдаа. Вилюйскэ горхоной эрьедэ поликлиникэ баригдажа, тэрэнэй хажууда посёлогой больница бодохо. Хэрэгтэй бүхы кабинедүүдтэй медицинскэ пункт баригдаха юм. Хоёр дабхар профилактори Ильинкэдэ баригдаха, тэрэ бүхэли жэл соо хүдэлхэ байна.

Ажалшадай ажаһуудалай эрилтэ хангаха байшан, һүнэй, овощой, гуталай, спорттоварай магазинүүд нээгдэхэ юм.

Манай захилаар «Бурятколхозпроект» пионернүүдэй шэнэ лагерь бариха проект зохёожо эхилээ. Үхибүүдэй саад-ясли барихаар хараалаабди. 280 үхибүү хүмүүжүүлхэ комбинат 1977 ондо баригдажа дүүргэгдэхээр түсэблэгдөө.

Урдаа табиһан түсэбөө бэелүүлхэ арга боломжо хүсэд бии. Эдэ арга боломжонууд юһэдэхи табан жэлдэ байгуулагдаа. Үнгэрһэн жэлнүүдтэ комбинадай һуурин тосхондо шэнэ барилга[...] үндын бодоо.

Манай комбинат респ[...]ка соогоо шэнэ үйлэдбэр[...]лоно. Энээнһээ урда мо[...]химиин предприяти байга[...] Тиимэһээ элдэб бэрх[...]тэй тохёолдоһониинь [...]жэ. Мүнөө тусхай бэл[...]гараһан мэргэжэлтэдтэй, [...]дэлмэришэдтэй боло[...] Целлюлозо шанагшад, ка[...]хэдэг машинын, котёлой[...]шинистнүүд, уһа сэбэрл[...]түхеэрэлгын оператор, [...]ригүүд, слесарьнүүд гэх[...]тэ мэргэжэлтэй хүдэл[...]лэгшэд бэлдэгдэһэн ба[...]

Социально - экономи[...] холын хараата түсэб уд[...]раалан бэелүүлэгдэхэ ю[...]рэнэй гол хубинуудай [...]гэгдэхэ бүри комби[...] һуурин тосхоной шэнж[...]нар хубилха. Мүн ком[...]дые саг үргэлжын кадр[...]тай болгохо, тэдэнэй [...]жэл шадабари улам [...]лүүлхэ зорилго бэелүү[...]хэ юм.

Манай предприяти [...]залуу ха юм. Хүгжэлт[...]саашанхи харгы үргэн [...]Энэ хүгжэлтэ холын [...]та түсэб дотор тодорх[...]доо.

Л. РАК[...],
Сэлэнгын целл[...] картоной комбина[...] завкомой түрүүлэг[...]

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

МЕСТКОМУУДАЙ ҮҮРГЭ ДЭЭШЭЛНЭ

Арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөлгэдэ ниитын эмхинүүдэй, тэрэ тоодо профсоюзуудай үүргэ дээшэлүүлхэ тушаа КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхэ талаар Хурамхаанай аймагта горитой хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Аймаг доторхи һургуули болон арадай гэгээрэлэй органуудта хабаатай бусад эмхи зургаануудта профсоюзай 18 эхин организаци байгуулагдаһан, тэдэнэй хүдэлмэриие профсоюзай райком хүтэлбэрилдэг юм.

Багшанарай хүдэлмэри эмхидхэхэ талаар һургуулинуудай профсоюзай местномой зорилгонууд тухай. һуралсалай шэнэ жэлдэ эрхимээр бэлдэхын түлөө социалис мүрысөө эмхидхэхэ талаар профсоюзай райком болон месткомуудай бэелүүлхэ зорилго тухай. багшанарай аттестацида бэлдэхэ талаар һургуулиин хүтэлбэрилэгшэдэй болон профсоюзай организацинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд гэхэшэлэн асуудалнууд профсоюзай райкомой пленум дээрэ зүбшэгдэһэн байна.

Эдир үетэнэй һуралсал-хүмүүжүүлгэдэ профсоюзай эмхинүүдэй үзүүлдэг нүлөөн бүри дээшэлнэ. Жэшээбэл, үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй успеваемость аймаг дотор 98,6 процент болоһон байгаа. «Дүрбэ» болон «таба» гэһэн сэгнэлтэтэйгээр һурадаг һурагшадай тоо саада жэлэйхиһээ 2 процент дээшэлһэн байха юм.

Бүгэдэ ниитын арбан жэлэй һуралсал туйлаха зорилго аймаг дотор амжалтатай бэелүүлэгдэнэ. Энэ жэл найман класс дүүргэгшэдэй 99 процентнь юрэнхы дунда болон тусхай дунда һургуулинуудта абтаһан байна. Бүгэдэ ниитын арбан жэлэй һуралсал туйлаха хэрэг Майскын, Барханай дунда, Могойтын найман жэлэй һургуулинуудта илангаяа һайнаар эмхидхэгдэнэ.

Багшанарай коллективүүд, профсоюзай организацинууд һургуулиин материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ хэрэгтэ зарим тэды амжалта туйлаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Үнгэрэгшэ табан жэлэй туршада аймагай һургуулинуудай байшангууд 300 һурагшадай һууряар үргэдхэгдэһэн бэлэй. Хэрбээ аймаг соо 1971 ондо һуралсалай 88 кабинет байһан һаа, мүнөө 116 болотороо олошороо.

Һурагшадые һуралсалайнь үедэ халуун эдеэгээр хангахын тула һургуулиин хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай месткомуудтай хамта ехэ оролдолго гаргана. Хурамхаанай, Майскын дунда, һахалиин найман жэлэй һургуулинуудта һурагшадай столово нээгдэнхэй. Зүгөөр энэ талаар Гааргын, Барханай дунда, Элһэнэй найман жэлэй һургуулинууд дутагдалтай байһаар.

Интернадта байрлажа, ном үзэдэг һурагшадай тоо һүүлэй хоёр жэлдэ 12 процентээр олошороо. Орой хамта гүрэнэй гүйсэд дүүрэн хангалтада 1—8 класснуудай 254 һурагшад абтанхай һурана. Утадхаһан хэшээлтэй бүлэгүүдтэ 1131 һурагшад ябана. Һургуулиин наһа гүйсөөгүй үхибүүдэй саадуудта 1296 багашуул хүмүүжүүлэгдэнэ. Үхибүүдэй саадуудай материально-техническэ үндэһэ һууринь нилээд һайжараа. Һүүлэй үедэ Хурамхаан болон Аргата һууринуудта шэнэ ясли-саадууд нээгдээ.

Залуу үетэниие ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ асуудалда улам ехэ анхарал габигдадаг болонхой. Һурагшадта ерээдүйн мэргэжэл зүбөөр шэлэн олгуулхын тула багшанар ехэ оролдоно, энээндэнь профсоюзай райком болон месткомууд сэгнэшэгүй ехэ туһаламжа үзүүлнэ. Һүүлэй хоёр жэлэй туршада 320 һурагшадта тракторист - машинистын үнэмшэлгэ барюулагдаһан. Һурагшадай үйлэдбэриин бригадада хүдэлжэ, ажалай дүй дүршэл олоно, теоретическэ эрдэмээ практикатай холбоно. Эндэ үшөөл шиидхэхэ асуудалнууд олон гэжэ тэмдэглэмээр. Үйлэдбэриин бригадануудай хүдэлмэри үшөөл нарижуулан һайжаруулмаар, машина шудалха кабинедүүдые түхеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангаха шухала гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Һургуулиин профсоюзай месткомууд болон тэдэнэй түрүүлэгшэнэр, жэшээлбэл, Могойтын (Г. И. Соломенко), Дэрээнэй (С. Б. Гармаев), Аргатын (Б. Н. Бальжиров), Майскын (Р. Р. Будаев), Элһэнэй (А. Ш. Дамбиева) һайнаар хүдэлмэриеэ ябуулна гэжэ һая үнгэргэгдэһэн аймагай багшанарай профсоюзай конференци дээрэ тэмдэглэгдэһэн байгаа. Профсоюзай месткомууд багшанарай хүдэлмэри зүбөөр эмхидхэхэ, һуралсал-хүмүүжүүлгын хэрэгые комплексноор ябуулдаг байхаар тэдэниие һургаха талаар яһала дүршэнхэй бшуу.

Олон багшанар заочноор дээдэ эрдэм шудална. Аймагай багшанарай 87 процентнь дээдэ эрдэмтэй. Олон багшанар мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ элдэб һуралсалда зундаа хабаадана. Аймагай һургуулинуудта БурАССР-эй габьяата 10 багшанар хүдэлнэ, 30 багшанарта СССР-эй болон РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдонхой. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлые 99 багшанар һурагшадые нэгэ класста дахин үлөөнгүйгөөр түгэсхэһэн юм. Тэдэнэй тоодо багшанар Д. Э. Аюшеева, Т. Д. Гергенова, Т. Г. Шибалина, В. Ц. Евреева, Б. Д. Будаева, Е. Т. Кукузиева, А. Б. Цоктоева, В. Б. Хышиктуев гэгшэд оролсоно.

Арадай гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдэй ажаһуудалай асуудал тухай профсоюзай райком, месткомууд анхаралаа ходо табижа байдаг. Һүүлэй үедэ багшанарта 15 квартира (энэ жэлдэ 9) баригдаһан, аймсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй зууршалгаар 6 квартира багшанарта үгтэһэн. Олон байра энэ жэлдэ заһабарилагдаба. Тиихэдэ ороной городуудаар, хилын саанахи орон нютагуудаар аяншалха хүсэлэгдэһэн түлбэритэй аяншалгын путевконууд багшанарта үгтэдэг юм.

Һургуулинууд хоорондохи социалис мүрысөөе профсоюзай райком эмхидхэнэ. Тус мүрысөөндэ Хурамхаанай, Майскын дунда, Могойтын 8 жэлэй һургуулинууд һайн дүнгүүдые туйлана. Эдэ һургуулинуудта багшанарай кадрнуудай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, мүн политическэ һуралсал, һурагшадай һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхитэйгээр ябуулагдадаг байна.

Д. САНДАНОВ,
манай корр.

Ороohо таряа, хүдөө ажахын бусад продуктнуудые үйлэдбэрилгын ба худалдалгын талаар үндэр социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэһэн, хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ, прамышленна предприятинуудай, транспортна ба бэлэдхэлэй эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ, шэн зоригто ажалаараа тэрэниие хангалсаһан бүхы хүнүүдтэ нэрэ хүндэ, алдар соло!

Агууехэ Октябриин социалис революциин 59 жэлэй ойдо зорюулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа

АШАГ ҮРЫЕ ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА

Ашаг үрэ болон шанарай түлөө тэмсэл юун бэ гэхэдэ, коммунист бүхэн, партийна организаци бүхэн үнэхөөрөө туһатай һайн үүсхэлнүүдые али бүхы аргаар һайшаан дэлгэрүүлхэ, зохёохы ухаан бодолдо, шэнэ үүсхэлгэдэ һаад хэдэг бүхы юумэнүүдые эрид шууд усадхаха. — гээд КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев хэлэһэн байна. Манай Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой коллектив энэ үгыень ехэ нарниаар шудалжа байна. Ажалай ба хүдэлмэриин ашаг үрые дээшэлүүлхын тула хүдэлмэришэн бүхэн бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэжэ шадаха зэргэтэй.

Манай заводой коллектив үшөөл залуу. Гэбэшье бидэнэр богонихон болзор соо тон ехэ ажал хэһэн байнабди. Заводоо проектээр хараалагдаһан хүсэндэнь хүргэхэ гэһэн харюусалгатай зорилго бидэнэй урда табигдана. Доторой арга боломжо бидэнэртэ яһала бии. Шэнэ онол арга, оньһон техникэ хэрэглэжэ шадабал, бидэнэр хүүргэнүүдэй хэрэгсэлнүүдые һайн шанартайгаар, олоор гаргаха дүүрэн арга боломжотойбди.

КПСС-эй ЦК-гай Пленум дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев үгэ хэлэхэдээ, туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхажа, үшөөл шангаар хүдэлхые мнай уряална. Энээнэйнь урманда бүри һайнаар хүдэлхэбди гэжэ хэлэхэ байнаб.

Б. БАЛДАНОВ,
Улаан-Үдын хүүргэнүүдэй түмэр хэрэгсэлнүүдэй заводой хүдэлмэришэн, коммунис ажалай ударник.

Белгородско область. Жэлэй турша соо 3,5 миллион тонно эрхим шанартай цемент Стараоскольско цементнэ завод хэрэглэгшэдтээ эльгээдэг байха юм. Мүнөө үедэ энэ предприяти улам үргэдхэгдэжэ байнхай. «Центрометаллургмонтаж» трестын хабсарагшад зургаадахи технологическа лини болзорһоонь урид тушаахаар шиидэнхэй.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хабсаралгын хүдэлмэри ябуулагдана.

ТАСС-ай фотохронико.

ВЫСТАВКЭ-АУКЦИОН ДЭЭ[...]

Эбэртэ бодо мал олоор үсхэбэрилдэг Санага нютагай ажалшад һаяхан болоожо үнгэрһэн аймагууд хоорондын научно-үйлэдбэриин конференциин үедэ өөһэдынгөө шадабариие харуулха, хэһэн ажалаараа хабархаха аргатай байгаа. Эндэ мяхалиг мал, илангаяа хальмаг үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг боложо, һүүлэй хэдэн жэлэй туршада мяха абалгаяа нилээд нэмээжэ байһанаа харуулаа.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, госплемнэгэдэл, «Скотопром» трест, республикын хүдөө ажахын туршалгын станци, ВАСХНИЛ-ай Сибириин отделениин Буряадай комплексно научно-шэнжэлгын таһаг ба Буряадай хүдөө ажахын институт мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ асуудалаар аймагууд хоорондын научно-үйлэдбэриин IV республиканска конференци зарлажа, эндэ хальмаг, сагаан толгойто казах, герефордско, говейскэ үүлтэрнүүдэй мал харуулха аукцион эмхидхээ юм. Энэ конференци, аукцион хадаа Санагын совхоздо эмхидхэгдэхэ ёһоороо эмхидхэгдээ. Совхозой тубһөө ходо бэшэ Булаг гэжэ газарта аукцион түхеэрэгдэһэн байна.

Ахын, Түнхэнэй, Яруунын, Баунтын, Бэшүүрэй, Зэдын аймагуудай ажахынуудһаа ерэһэн айлшад Захааминай аймагай Санагын, Далахайн, Енгорбойн, Хамниин, Михайловкын, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозуудһаа аукциондо табигдаһан хальмаг, сагаан толгойто казах, герефордско үүлтэрэй залуу мал (16—18 һаратайнууд) зэргэшүүлэн хараа. Мяхалиг үүлтэрэй хальмаг мал үсхэбэрилгөөр тусгаар шэглэлтэй болоһон Санагын совхозой эрэ, эмэ буруу, хашарагууд ехэнхидээ бэлшэжэ богони болзор соо томо боложо, шэгнүүрээ ехээр нэмээнэ гэжэ эрдэмтэд, харагшад баталаа. Хүршэ аймагуудһаа ерэһэн айлшад өөһэдынгөө нютагай эрхэ байдалда түргэн үдэсэтэй мяхалиг үүлтэрэй хальмаг мал үсхэбэрилдэг болохо тухайгаа мэдүүлһэн байна.

Научно-үйлэдбэриин конференцидэ хабаадалсахаар уригдаһан Хальмагай АССР-эй эрдэмтэд — хүдөө ажахын эрдэмэй доктор профессор М. Б. Нармаев, хүдөө ажахын эрдэмэй кандидадууд Л. Т. Дорджиев, В. Н. Жигулевский, А. П. Басангов гэгшэд Захааминай аймагта мяхалиг үүлтэрэй хальмаг малай нютагжаад, эндэхи байгаалиин эрхэ байдалда тааража, сэбэр үүлтэрэй малай үсхэбэрилэгдэжэ байһые тон һайшаан тэмдэглээ. Республикын Хүдөө ажахын министерство, ажахынуудай мэргэжэлтэд мяхалиг үүлтэрэй хальмаг мал холоһоо асаржа, нютагжуулан үсхэбэрилхын т[...] оролдолго гаргаа гэ[...]шад онсолон тэм[...] байна.

Санагын совхозой [...]гор В. Ж. Цыренов [...] үүлтэрэй хальмаг ма[...]бэрилгын шатанууд [...] шанхи зорилгонууд[...] конференцидэ хабаад[...]хөөрэбэ. Тиигэхэ зуур[...]най республикын эр[...] болон хүдөө ажахы[...]стерствын мэргэжэлт[...] асуудалаар хэһэн ех[...] мэриие һайшаан тэм[...]

Харалга-аукциондо [...]даһан залуу мал сэгн[...]пертнэ комиссиие хүд[...]хын эрдэмэй доктор, [...]сор К. Т. Мункоев [...]һон байна. Тэрэнэй [...]ри доро эндэ ас[...] малда медальнууд [...]дэбэ.

Санагын совхоз[...]маг малай дундаһаа [...] гэжэ сэбэр үүлтэрэй [...] рекорд буха алтан [...] хүртөөд. чемпион [...] Энэл совхозой «Бул[...] эрхим үүлтэрэй элита[...] буха мүнгэн меда[...] Нүгөө мүнгэн [...] СССР-эй 50 жэлэй [...]рэмжэтэ совхозой [...] гэжэ элита класс[...] үүлтэрэй бухада. [...] совхозой «Фонтан» [...]хада үгтэбэ. Хальмаг [...]рэй малай дундаһаа [...] медаль Санагын [...] «Интер» гэжэ бухада [...]

Сагаан толгойто [...] cooһoo Михайловкы[...]хозой элита класс[...] үүлтэрэй «Кавказ» [...] хада алтан медаль[...] Энэл совхозой «Ба[...]жэ буха мүнгэн ме[...] Энэ үүлтэрэй малда [...] медаль үгөөгүй. Г[...]ско үүлтэрэй малда [...] алтан, мүнгэн, брон[...]дальнууд бултадаа [...] шүүрэй аймагай Бод[...] совхозой буханuудта [...] байна.

Санагын совхозой м[...]та выставкэ-аукционой [...]хидхэлэй комитет 1 [...] диплом, үнэтэ бэлэг [...]лаа. Мүн Михайловк[...]хозойхидто мүнгэн [...] үнэтэ бэлэг үгтэбэ. С[...] 50 жэлэй ойн нэр[...] совхоз бронзо [...] Бодонгуудай. Хамн[...]хозуудай хүдэлмэри[...] гэжэ тэмдэглээ. [...] совхозой Цырен-Дул[...]новагай эрхилдэг үү[...] малай фермэ эрхим [...]тэдэ хүртэжэ. мүн[...]нал абаа. Аймагай о[...]шадта. илангаяа [...] үүлтэрэй мал адуу[...] шагналнууд, бэлэгүү[...]рюулагдаа.

Аймагууд хоорондын [...]но-үйлэдбэриин к[...] мяхалиг үүлтэрэй ма[...]рэг олошоруулха тал[...] арга боломжонуудай [...] һаниие гэршэлэн хар[...]

Д. АЮШ[...]
манай [...]

Захаамин.

ДҮРШЭЛТЭЙ ХОНИШОН

Коммунист хүн үйлэдбэриин шиидхэхы участок дээрэ хүдэлхэ ёһотой гэжэ бидэ мэдэнэбди. Тэрэ ехэ зүб. Үнэхөөрөө коммунист хүниие ажал хэрэгээрнь, ниитын хүдэлмэридэ ямараар хабаададагаарнь хүндэлдэг, сэгнэдэг гээшэ. Партиин гэшүүн ажалай эгээл хүндэ, эгээн шухала газарта эльгээгдэдэг шуу.

Партиин энэ эрилтые Бадма Доржиевич Дондуков һайнаар дүүргэнэ. Энэ нүхэр 1967 онһоо коммунис партиин гэшүүн, 1974 оной июнь һара хүрэтэр Тельманэй нэрэмжэтэ совхозой Далайтанай тракторно-таряан ажалай бригадын бригадираар ажаллаһан намтартай. Ажалдаа урагшатай, бэрхэ хүн гээшэ айл аймагтаа, хүн зондоо хүндэтэй болоно ха юм. Иимэл найдалтай хүнүүдые, илангаяа коммунистнуудые мал ажал дээрэ хүдэлгүүлхэ, ажахын энэ шухала һалбариие хүгжөөхэ гэжэ эндэхи совхозой партийна комитет, дирекци зүбөөр шиидхэһэн байна.

Бадма Доржиевич Дондуков совхозой парткомой, дирекциин энэ шиидхэбэриие зүбөөр ойлгожо, 1974 ондо хонин ажал дээрэ гэр бүлөөрөө хүдэлхэеэ мэдүүлһэн юм.

— Би партиин гэшүүн гээшэб, тиимэ туладаа совхозой эгээл харюусалгатай ажахын участок — хонин ажал дээрэ хүдэлхэмни. Һамгамнишье отара дээрэ ажаллаха дуратай байна. Туршаад үзэһүүб. Хэрбээ хони адуулжа, харууһалжа шадаагүй һаа, һөөргөө тракторно-таряан ажалай бригададаа ерэнэ аабзаб,— гэжэ Бадма Доржиевич совхозой партком соо хэлээ бэлэй.

Мүнөө Дондуковой гэр бүлэ Далайтанай таряалангай хажууда оршодог эхэ хонидой отара дээрэ ажаллажа байнхай. Бадма Доржиевич, тэрэнэй һамган Сойзо Бадмаевна гэгшэд түрүүшын жэлһээ эхилжэ һайнаар хүдэлжэ, амжалта туйлана. 1975 ондо 575 хониной 560 хурьга абаа һэн. Тиихэдэ энэ жэлдэ 100 хонин бүриһөө 101 хурьга абаад, тобир тарганаар ондо оруулаа. Хурьгадай тус бүхэнэй шэгнүүр дунда зэргээр 20—22 килограмм болоһон байна.

— Дондоковой отарын хурьгад ехэ һайнууд, томонууд. Иимэ хурьгадые тушаажа абаха дуратайшуул олон байгаа, — гэжэ отделениин зоотехник Тудуп Васильевич Батуев хөөрэнэ.

Бадма Доржиевич ноoһо хайшалха түсэбөө холо үлүүлэн дүүргээ. Нэгэ хониһоо дунда зэргээр 3 килограмм ноoһо хайшалха уялгатай аад, 3,3 килограмм хайшалһан байна бшуу. Туйлаһан эдэ амжалтануудаа Дондуковтон ехэл юумэ хээбди, эрхим ажалай аша үрэ гэжэ тоолоногүй, харин үшөө һайнаар ажаллажа, бүри ехэ амжалта туйлахые оролдодог байна.

Мэнэ һаяхан Дондуковтоной отара дээрэ ерэбэбди. Набтархан аад, шамбай шабдаг бэетэй, һаяхан дүшэеэ дабажа ябаһан наһатай хүн искусственна аргаар хони үрэжүүлгын пункт соо байба. Энэмнай отарын ахалагша хонишон Бадма Доржиевич байба. Ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэжэ оробобди.

Хониднай бараг, тарганууд, ороондо һайнаар ороо. Хорин хоног соо үрэжүүлгээ дүүргээбди. Ерэхэ жэлэй февраль һара соо бүхы хурьгадаа абахаар хараалнабди, — гээд хонишон хөөрэбэ.

Тарган хонин бэлэхэнээр ороондо ородог гэжэ түрүү хонишодой дүй дүршэл дээрэһээ харагдана, мэдэгдэнэ ха юм. Бадма Доржиевич Дондуков хонидоо зун, намарай үедэ һайса бэлшээдэг байна. Үглөөнэй 4 часта хонидынь бэлшээридэ гарадаг үдэрэй халуунда Бүхэн голой эрьедэ гү, али газаагаа ерэжэ, һүүдэр газарта хэбтэдэг, амардаг. Тиигээд үдэрэй, үдэшын һэрюундэ дахяад бэлшэдэг юм.

— Хонидые һайса бэлшээхэ, саг соонь уһалха, үрэжүүлхэһээ түрүүн зелёнко дээрэ адуулха хэрэгтэй, — гэжэ Бадма Доржиевич һайн мэдэнэ. Энэ хадаа Зэдын хонишодой дүй дүршэл гээшэ.

Үбэлэй янгинама хүйтэндэ муу, тамираа алдахаяа һанаһан хонидые тусгаарлан илгажа, эдеэлүүлдэг байна. Иимэ малда Бадма Доржиевичтан һайн үбһэ, концентрат эдюулдэг, бэлшээридэнь гаргадаггүй. Харин бэшэ хониндоо наратай. нгаабари үдэрнүүдтэ 3—4 часай туршада таряанай поли дээрэ, саһагүй хагда һайнтай газаркуудта бэлшээлгэдэг заншалтай «Намарай тарган табан хоногой» гэлсэдэгые Дондуковтон һайсал ойлгоһон байха, намартаа таргалаагүй хонидые үбэлдөө тоһооршье эдеэлүүлхэдэ туһа болохогүй, гарза үхэлдэ орожо болохо гэжэ эдэнэр мэдэнэ.

Хонидой ноoһо хайшалалгын үедэ нүхэр Дондуков малаа һайнаар хайшалуулха, ноoһоной шанарые зүбөөр тодорхойлхо гэжэ нилээд оролдодог. Тиимэһээ Дондуковтоной отарын хонидой ноoһон хододоо эрхим шанартайгаар тушаагдадаг юм.

Бадма Доржиевич Дондуков өөрынгөө гол хүдэлмэри хэхэтэйгээ хамта ниитын хүдэлмэридэ хабаадалсадаг. Энэ нүхэр Жаргалантын сомоной Соведэй депутат. Совхозой партийна суглаанууд, сомоной Соведэй сессинүүд дээрэ ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэдэг, залуу үетэниие һургаха дүй дүршэл үгэдэг юм. Аймагай, республикын түрүү малшадай дүй дүршэл шудалха, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэхэ, нэбтэрүүлхэ талаар горитой ажал хэдэг. Мүнөө жэлдэ арбадахиие дүүргэһэн Цыбик-Ханда басагаяа хонишон болгохо [...] тай. Хонишоной ажал хүдэлмэри харюусалгатай, хүндэтэй ажал гэжэ тоолодог дээрэһээ энэ ажалда залуушуулые олоор хүдэлхэ гэжэ оролдоно бшуу

Бадма Доржиевич Дондуков 1977 ондо хонин бүриһөө хурьга абаха, 3,5 килограмм ноoһо хайшалха уялгатай. Тэрэ уялгаяа заатагүй дүүргэхэ, совхозойнгоо хонин һүрэгые олошоруулха, тэрэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлхэ байһандань этигэнэбди

Б. ШИРЕТОРОВ.
Сэлэнгын аймаг.

Шамхорско ГЭС-эй барилга эхилжэ байна Эндэ мүнөө үедэ малталгын хүдэлмэринүүд эршэмтэйгээр ябуулагдажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ карьер соо.

ТАСС-ай фотохронико.

...РЯАДАЙ КОМСОМОЛОЙ ЛАУРЕАДУУД

...лые хүмүүжүүл... нүлөө үзүүл... ажал ябуул... түлөө Буряа... лой лауреадай ... хүртэбэ:

... Екатерина Бал... — Буряадай АССР-... артистка, гүрэ... орденто Буряа... болон баледэй ...ртистка:

... Юрий Фролович ... АССР-эй ...тист, гүрэнэй Ле... орденто Буряадай ... баледэй театрай

... бэлигтэйгээр ... гүйсэдхэһэнэй

... Лопсон Дунзы... поэт:

... «Хэнгэргэ», ... Саянах» гэһэн ... түлөө

... орденто Улаан... ...-консервын ком... Соёлой байшангай «Багульник» гэжэ ... ансамбль — (хү... — РСФСР-... ...СР-эй культурын габьяата ажал ябуулагша Полозова Тамара Александровна-;

Концертнэ ажал ябуулгын түлөө.

Егорова Лариса Ильинична — Буряадай АССР-эй габьяата артистка; Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын театрай артистка:

А. Салынскиин «Барабанщица» гэһэн зүжэгтэ Нила Снижкогой роль гүйсэдхэһэнэй түлөө

***

Ноябриин 1-нэй үдэшэ Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрта залуушуул олоороо сугларaa.

Буряадай комсомолой лауреадуудта зорюулагдаһан үдэшые сугларагшадай нэрьемэ альга ташалга доро ВЛКСМ-эй обкомой секретарь В. Булдаев нээбэ.

Искусство, литературын талаар горитой амжалта туйлаһанайнь түлөө, залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ хубитаяа оруулһанайнь түлөө залуу артистнарта, поэдтэ республикымнай комсомолой үндэр шан барюулагдаа.

ВЛКСМ-эй обкомой нэгэдэхи секретарь В. Раднаев Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай Соёлой ордоной дэргэдэхи «Багульник» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин хүтэлбэрилэгшэд Т. А. Полозова, В. В. Шалыгин хоёрто Буряадай комсомолой лауреадай тэмдэг зүүлгэнэ. Октябрьска районой залуу шуулай үмэнэһөө ВЛКСМ-эй Октябрьска райкомой секретарь Л. Брянский «Багульник» ансамблиин хатаршадые халуунаар амаршалаа.

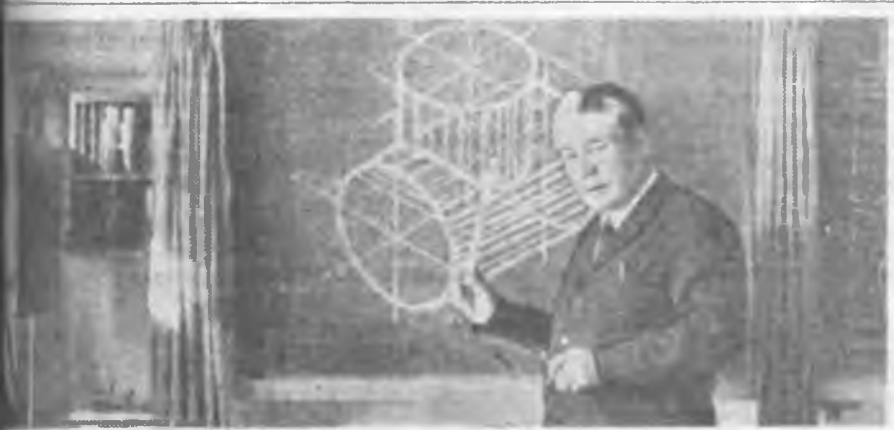
Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрай коллектив ба Улаан-Үдын авиационно заводой хүдэлмэришэд хани халуун холбоотой юм. Тиимэһээ авиазаводой залуушуул оперо ба баледэй театрай солистнуудые, Буряадай АССР-эй габьяата артистнууд Е. Самбуева Ю. Муруев хоёрые республикын комсомолой үндэр дээдэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан амаршалхаяа ерээ.

Мүн Буряадай АССР-эй габьяата артистка Лариса Егоровае ЛВРЗ-гэй залуу хүдэлмэришэд амаршална.

Залуу поэт Лопсон Тапхаевай шүлэгүүд республикымнай залуушуулай дунда үргэнөөр мэдээжэ болонхой. Тэрэнэй «Зангилаа», «Хэнгэргэ», «Сияние в Саянах» гэһэн номууд залуушуулай дура сэдьхэл булянхай. Эдэ номуудайнгаа түлөө Л. Тапхаев комсомолой лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Поэт залуушуулые хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ тон ехэ хубитаяа оруулжа байдаг һүүлэй арбаад жэлдэ тэрэ Түнхэнэй аймагай газетын дэргэдэ эмхидхэгдэһэн Мунко Саридагай нэрэмжэтэ литературна нэгэдэлые хүтэлбэрилжэ байна. Тус нэгэдэлэй гэшүүдэй зохёолнууд гансашье республика доторoo бэшэ, мүн бүхэсоюзна уншагшадта мэдээжэ болонхой.

Баяр ёһололой һүүлээр залуу гүйсэдхэгшэдэй хабаадалгатай концерт болоо.

Манай корр.

...РҮҮ БАГША

...э хотын 41-дэхи ...улида зурагай ... багшаар Анд...вич Малтугуев ... соо хүдэлжэ яба... 1940-өөд онуудта ...СР-эй һургуули... ...алжа 5-дахи, 7-... ...удай шабинарта ... заахан байна. ... Буряадай багша... ... физико-ма... ...отделени амжал... ...рээ һэн.

Бага балшар наһанһаа уран зурагта дуратай, өөрөө һайн зурадаг байһан тула, бүхы шадаха дүй дүршэлдөө үхибүүдые һургахые оролдодог юм.

Энэ нүхэрнай һүүлэй арбан табан жэлэй туршада черчениин багшанарай хотын методическа нэгэдэл хүтэлбэрилнэ. Багшанарай мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курсануудта хэрэгтэй, туһатай һонин зүбшэл заабари үгэдэг, лекци олоор уншадаг. А. К. Малтугуевай хүдэлдэг 41-дэхи дунда һургуулиин черчениин кабинет эрхим һайнаар түхеэрэгдэһэн. Элдэб һайн удха шанартай методическа хэрэгсэлнүүдээр элбэг байдаг. Республика дотор үнгэргэгдэһэн конкурсдо тус һургуулиин черчениин кабинет түрүү һуури оло дахин эзэлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: А. К. Малтугуев хэшээлдээ. 2. Һурагшад черчениин кабинет соо.

И. ТОКМАКОВАГАЙ фототекст.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ХҮДЭЛХЭ БА ҺУРАХА СОЦИАЛИС ЁҺООР АЖАҺУУХА

БУДАПЕШТ. Венгридэ социалис ажалай бригадануудай хүдэлөөн ябуулагдажа эхилһээр хорин табан жэл үнгэрбэ. Мүнөө түс хүдэлөөндэ миллион хахадһаа үлүүтэй хүн хабаадалсана. Ганса Будапешт хотын промышленна предприятинуудта һүүлэй хоёр жэлэй туршада гурба мянга шахуу социалис бригада бии болоо. Тиихэдэ бүхы орон дотор 136 мянган ажалай коллектив тоологдоно. Тэдэнэр «Социалис ёһоор ажаһууха, хүдэлхэ ба һураха» гэһэн ёһо гурим наринаар сахина.

Социалис ажалай бригаданууд урда жэлэйхидэл адли мүрысөөнэй үүсхэл гаргажа, түсэбөө сагһаа урид дүүргэхые оролдожо байдаг.

САГҺАА УРИД ХҮДЭЛМЭРИШЭДЭП РЕСПУБЛИКЫН УЯЛГА

СОФИ. Энэ табан жэлдэ Силистринскэ ой модоной комплекс Болгариин Арадай барилгын эгээл томо объект болохо юм. Эндэ найман завод ба фабрика, гаһар томо ТЭЦ, уһан замай поот, комбинадай хүдэлмэришэдэй ажаһууха хото бодхоогдохо байна.

Барилгашад ба хабсаргашад арбан нэгэн һарынгаа түсэбые сагһаа урид дүүргэһэн тухайдаа эдэ үдэрнүүдтэ мэдээсэбэ. Жэлэй эхинһээ 9.5 миллион лев мүнгэн ашаглагдаһан байна. Барилгашадай коллектив үшөө 1.5 миллион лев мүнгэ ашаглахаар уялга абаа.

(ТАСС).

...А „НАҺА" ҮРЕЭЭ

ТЕАТР

...ДОНОЙ театраль... дүүрэхын урда ... орденто оперо ...дэй театр П. И. ... «Иоланта» гэжэ ...ээр табяа һэн. 1976—1977 онуу...альна сезоной ...дэ театрай кол...ёдондо табиһан ... шэнжэлхэ зорил...инай ойлгосотой

...хаанай басаган» ...рих Герцын дра... бэшэгдэһэн либ...элэн зохёогдо...та» гэжэ уянгата ... агуухэ компо...шын зохёол, бэ...нүүдэйнь нэгэн

...ын» сюжет соо ...ан, орёогоор хүг... байхагүй, гол ... дүрэһөө ондоо ... тиимэшье то... бэшэ, мүн ... жэлэй үеын ... гэхэ гү, али ...рын олон ушар... зураглагдач... «оперые сце...ируулан харуул... эхининь бо... ...дэ компози...тура мүн» гэжэ ...инскиин хэлэһэн ...ада» зохимоор. ... имагтал хүг...антын» сюже...далай імисхал... ...удан сэдьхэлэй ...зи болгоно бшуу. ... уламжалан ... сценэ дээрэ та...алта туйлахын ...аан табигшадынь ...гүн удхые, һай...гыгөөр ойлгожо, ... өөрөө «юу хөө... ... соносожо шада... Манай театрай ...табигдаһан спек...ашсаабди. П. И. ... зохёолой драма... ...алаараа дүүрэн... ...уламжалан, пар...шэглэжэ, най...лгын зорилгые ... манайхид ...на.

... табигшад (ди... ...СФСР-эй искусст... ажал ябуулаг...кович, режиссер Г. Майорова) харагшад-шагнагшадта хүгжэмэйнгөө хэмжээгээр һайхан спектакль харуулаа. Бүхы дээрээшье, хоровой үзэгдэлнүүдээрээшье гоёор дуулдана. Хоровой үзэгдэлнүүдые нягтаар мүлихэ талаар хормейстер Б. Ким гэгшын һайн хүдэлмэрине тэмдэглэхэ шухала. Дуушадһаа, хоорһоо, оркестрһээ бүридэһэн ансамбль спектаклиие һайн шанартай болгоно. Дирижер И Айзикович Чайковскиин хүгжэмэй аялгата болон ритмическэ «үнгэ будагые» шадамараар тобойлгоно гэжэ хэлэмээр. Иоланта Водемон хоёрой уулзалгые харуулһан үйлэдэ, оперые түгэсхэһэн хоорто, мүн бусад үзэгдэлнүүдтэ Чайковскиин хүгжэмэй тэнсүүрине оложо, шагнагшадай зүрхые дайража шадаха байһанаа дирижер харуулаа.

Залуу режиссер Г. Майорова Делибын «Лакме», Римский-Корсаковай «Хаанай бэри» гэһэн классическа зохёолнуудые найруулан табижа, манай республикада мэдээжэ болоо һэн. Тэрэнэй табиһан спектальнууд ойлгосотой, тэдэ һонор байдагаараа илгардаг. Оперно зохёолнуудые тайлбарилан харуулха онол аргануудые тэрэ үргэнөөр хэрэглэдэг. Шагнагшадай анхаралые хүгжэмһөө холодуулхагүйн тула мизансценэнүүдые орёо болгодоггүй заншалгүй. Режиссерой тэрэ шэнжэнь «Иолантын» түрүүшын үзэгдэлнүүдһээ (сэсэрлиг соо дуулаһан хоор) харагдана. Һүүлэй һүүлдэ «Иолантые» ойлгосотой, тодо һонор болгохо хэрэгтэ Буряадай АССР-эй искусствын габьяата ажал ябуулагша уран зурааша Н. Маниловай **реалис** маягаар бүтээһэн уран шэмэглэл туһална. Уран шэмэглэлыень үндэрөөр сэгнэһэн харагшадай альга ташалга шэмэглэгшын шан болоо бэшэ гү? Илангаяа оперын гол үйлын (Ренегэй һүмэ, саад, сэсэрлиг) орёо бэшэ аад, уран гоё шэмэглэл хадуугдамаар байгаа.

«Иолантын» гол партиие артистка В. Головко, Буряадай АССР-эй габьяата артистка Н. Жатнуева гэгшэд гүйсэдхөө. Хоёр дуушад хоюулаа һохор басаганай хайратан образые сэдьхэлээ хүдэлгэн, дулааханаар зураглана, тодо бэшэ шалаатай хүлеэлгэһээ эхилээд, Водемонтой уулзаһанай һүүлээр бии болоһон «хамагые залгигша» инаг дуранай мэдэрэлдэ абтаһан ушарые зохид доор харуулна. Этигэн ядан гажаралгаһаа сэдьхэлэй хүсэтэ эрмэлзэлдэ ороһон — иимэ тад хоёр ондоо мэдэрэл зураглааша суута ариозые дуушад хоюулан һайнаар гүйсэдхөө, Гэхэ зуура В. Головко героиниин халуун сэдьхэлые бүри тобойлгохо юм, харин Н. Жатнуева бэеэ барингяар наадана.

Бургундиин граф Водемоной рольдо наадаһан залуу артист В. Васильевые тэмдэглэмээр. Сценэ дээрэ гаража ерэмсээрээ, үнэнпэ мөөр наадаха маягаараа, зөөлэнөөр соностоһон хоолойгоороо бидэнэй анхарал татаадхина. Иолантатай гүйсэдхэһэн дуэт, дурлаһанаа мэдүүлһэн ариозо мэтые В. Васильев зохидоор, бэдээ этигэнгеэр дуулаа. Бодолгодо абтан ябаһанаа сэдьхэлэй драматическа хүдэлөөндэ орон, тэрээнһээ дамжаржа, гэрэл туяагаар шэдитэ хүсэндэ һүгэдэлгэ хүрэтэр тус партиин хүгжэлтые хүгжэмэй хэлээр харуулха хүшэрхэн зорилгоёо тэрэ шадамараар бэелүүлээ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Буряадай бэлигтэ дуушан, СССР-эй арадай артист Лхасаран Линховоиной ээлжээтэ парти бүхэн национальна оперо гүйсэдхэлгын хүгжэлтын шэнэ хуудаһан болоно үгэдэг ха юм даа. Мүн Рене хаанай партиие дуулахадань, тэрэнэй мэргэн бэлиг дахяад харагдабал даа. П. И. Чайковский «Иоланта» соогоо имагтал гол герой тодорхойгоор зураглагдаһан байгаа, харин бусад нюурнууд тиимэ бэшэ юм. Бурхамни, хэрбээ би нүгэлтэй һаа» гэжэ оройдоол гансахан аад, богонихон дуугаар (аари) Линховоин эсэгэ хүнэй орёо мэдэрэлые, үнэн сэхэ хүнэй зоболониие харуулжа шадаһан байна. Гэхэтэй хамта Линховоиной наадаһан Рене хадаа томоотой янзын хүн. Оперын гол сценэдэ (Рене Водемоной хуби заяае шиидхэнэ) дуушанай актерско наадан мартагдашагүйгөөр һадуургадаа. Аниргүй, хүдэлэнгүй шахуу Линховоин имагтал **нюдэ амаяа хүдэлгэн**, өөрын гоё героин доторой орёо байдалые бидэндэ ойлгуулна.

РСФСР-эй габьяата артист В. Буруев Роберт Бургундоскиин рольдо зохидоор харагдана. Дуушан халуун сэдьхэлтэй, сценэ дээгүүр ябахадаа үнэншэмөөр болодог. «Минии Матильдтай хэниие сасуулжа болохоб» гэһэн суута аари гоёор дуулагдана.

Буряадай АССР-эй арадай артистка А. Жмурова Мартын партиие дулаанаар, зүрхэнэй ольһотойгоор, «газарта дүтэлүүлэн» зураглана гэхээр.

Араб эмшэн Эби-Хакиа гэгшын роль оперо соо шэгнүүртэй Юуб гэхэдэ, тэрэ хадаа имагтал «сэсэниие даһан» хүн бэшэ, харин боложо байһан үйлэ хэрэгтэ авторай хандалгые харуулһан образ мүн. Эби-Хакиа гэгшын партиин хүгжэм зүүн зүгэй маягаар найруулагдаһан, орёо нарин угалзата аялгань гүйсэдхэгшын үүргые хүшэр болгодог юм. Залуу дуушан Л. Шагдыров бүхы дээрээ рольдо таараа, гэбэшье интонацияа олон янзатай болгоһой гэжэ һанагдана. Заримдаа дуушанай гоё хоолой уян нугархай бэшэ, нэгэ янзаар дуулдаха юм.

Буряадай АССР-эй габьяата артист Н. Панчуков (Альберт), Г. Тушемилов (Бертран), О. Миронова (Бригитта), Г. Шацкова (Лаура) гэгшэд бараг һайнаар наадаа.

Ленинэй орденто театрайнай классическа репертуарта үшөө нэгэ һайн спектакль нэмэбэ гээшэ. Тэрэнэй сценическэ «наһан» ута байха, шагнагшадай дулаан анхаралаар хүрээлэгдэхэ бээ гэжэ найдахаар.

О. КУНИЦЫН,
хүгжэм шэнжэлэгшэ.

ЗАМАЙ ДЭВТЭРЬЭЭ

ХАНИ ХАЛУУН УУЛЗАЛГАНУУД

Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодой уулзалга Узбекистанай нийслэл Ташкент хотодо болоһон байна. Энэ уулзалгада Буряадай уран зохёолшодой зүгһөө Буряадай АССР-эй арадай поэт Дамба Жалсараев, поэт Алексей Бадаев гэгшэд хабаадалсажа ерээ.

СЕНТЯБРИИН 27-ной үдэшэ Ташкентын аэропорт һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй байба. Янза бүриин тугууд, улаан ягаан сэсэгүүд, энеэдэ наадан, альга ташалган.

Афро-азиатска уран зохёолшодой хүдэлөөнэй һайн һайхан ёһо заншалые үргэлжэлүүлхэеэ, хани нүхэсэлэн, бата нэгэдэлэй агууехэ номой үшөө нэгэ хуудаһа бэшэхээ ерэһэн Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодые Узбекистанай нийслэл хото урин дулаанаар нигэжэ угтаа бэлэй.

Ташкент. Энэ үгэ 18 жэлэй саана Ази, Африка түбинүүдэй олонхи гүрэнүүдтэ илангаяа мэдээжэ болоо юм. Энэ үгые тэрэ үедэ радио гоор оло дахин дабтадаг, газетэ журналнуудай хуудаһа нуудта барладаг байгаа. Тиихэдэл Кени болон Суданай, Непал болон Алжирай, Мавритан болон Цейлоной ажаһуугшад энэ үгэтэй эгээл түрүүшынхеэ танилсаһан байжа магад.

Тиихэдэ, 1958 оной октябрьда, Узбекистанай нийслэл хотодо хоёр түбиин уран зохёолшод сугларһан бэлэй. Конференцидэ хабаадагшадай нэгэн дуугаар баталан абаһан деклараци соо энэ уран зохёолшодой хүдэлөөнэй колониализмда, империализмда эсэргүү программа тодорхойлогдоһон юм.

Харин мүнөө Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодой уулзалгын эмблемэ Ташкентын намаран зураглалтай сентябриин эдэ үдэрнүүдтэ гоё һайханаар холболдон харагдаба. Ази, Африкын түбинүүдэй 54 гүрэнэй түлөөлэгшэд-поэдүүд, прозаигууд, шүүмжэлэгшэд, Европын, Урда, Хойто Америкын 18 гүрэнүүдэй ажаглагшад энэ уулзалгада ерээ юм.

Манай совет делегациин бүридэлдэ 24 хүн оролсоо. СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь поэт **Роберт Рождественскиин** толгойлһон энэ делегацида ород поэдүүд **Римма Казакова**, **Андрей Дементьев**, Азербайджанай прозаик **Эльгин**, Дагестанай поэтесса **Кадрия**, туркмен поэт **Аннаберды Агабаев**, казах поэт **Олжас Сулейменов**, чукотско поэтесса **Антонина Кымытваль**, татар шүүмжэлэгшэ **Рафаэль Мустафинин** гэхэ мэтэ орон дотороо үнинэй мэдээжэ болоһон уран зохёолшод оролсоһон байна.

Афро-Азиатска уран зохёолшодой хүдэлөөнэй ветерануу энэ уулзалгада хабаадалсаһан юм. Ленинскэ болон СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреат **Чингиз Айтматов**, РСФСР-эй гүрэнэй шангай лауреат **Давид Кугультинов**, Буряадай АССР-эй арадай поэт, республикын шангай лауреат **Дамба Жалсараев** болон бусад тэдэнэй тоодо оролсоно.

Сентябриин 28-най үглөө гүүр. Уулзалгада хабаадагшад, айлшад Владимир Ильич Ленинэй хүшөөгэй табигдаһан Ташкент хотын талмай дээрэ сугларба. Хилын саанахи, совет уран зохёолшод Ленинэй хүшөөдэ дүтэлнэ.

Ази, Африкын оронуудай уран зохёолшодой ассоциацийн тогтомол бюрогой генеральна секретариин орлогшо **Субхас Мукерджи** (Энэдхэг), Ази Африкын оронуудай уран зохёолшодтой һаналаа нэгэдэлгын комитедэй түрүүлэгшэ **Камиль Яшен**, совет делегациие толгойлогшо **Роберт Рождественский**, Урда Африкын поэт **Кеорапетсе Кгоцитсиле**, Анголын прозаик **Боавентура да Силва Кардозу** гэгшэд Ленинэй хүшөөдэ сэсэгүүдэй гүрэмэл баглаа табяа. Уран үгын мэргэшүүл эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэлшэ агуехэ багшадаа инаг дура тай байһанаа нигэжэ баталба.

Удаань айлшад Танигдаагүй сэрэгшын хүүр дээрэ ошожо, хүн түрэлтэниие фашизмын боолшолгоһоо абарһан совет арадай сэрэгэй агуехэ баатаршалгын нэрэ хүндэдэ сэсэгүүдэй гүрэлөө мүн лэ табиһан байна.

Жабхаланта ёһололой һүүлээр айлшад Ташкент хототой танилсаба. Мантай хамта ябалсаһан нютагай залуушуул арбан жэлэй саана болоһон газарай хүдэлөөндэ ехээр һандарһан хото тухайгаа, бүхы совет арадай халуун туһаламжаар хотоёо үшөө һайханаар һэргээн бодхооһон тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ.

Үдэрэй хоёрдохи хахадта айлшад хэдэн бүлэг боложо таһараад, залуу артистнуудтай, журналистнуудтай, кинематографистнуудтай уулзаба. Гафур Гулямай нэрэмжэтэ хэблэлдэ «Гар га раа барисалга» гэһэн бэлэг ном тэдэниие хүлеэжэ байба.

Азн, Африкын оронуудай уран зохёолшодой шүлэг, рассказууд энэ согсолборн соо суглуулагданхай. Мэдээжэ зохёолшод Юсеф эс-Сибан, Субхас Мукерджи, Те Хыу, Азиз Несин гэгшэдэй зохёолнуудай хажуугаар залуушуулай зохёолнууд оруулагдаа юм. Хамзын нэрэмжэтэ театрта, Пионернүүдэй Ордондо, Уран бүтээлэй музейдэ, Узбекистанай залуушуулай эмхи зургаануудта һонирхолтой уулзалганууд болоо. Роберт Рождественскитэй хамта би Ташкентын телестудида оноо дээ һэмди.

СЕНТЯБРИИН 28-най үдэшэ Алишер Навоин нэрэмжэтэ оперо, баледэй академическа театрта Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодой хуралдаан нээгдэбэ. Ташкент хотын нийтын эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, совет уран зохёолшод, хилын саанаһаа ерэһэн айлшад эндэ һуугаа.

Узбекистанай Уран зохёолшодой холбооной правлениин нэгэдэхи секретарь, Социалис Ажалай Герой Камиль Яшен оролтын үгэ хэлээ.

Энэ уулзалгын темэнь «Үндэһэн соёлой байгуулалтада залуу уран зохёолшын һуури» гэжэ тодорхойлогдоһон байгаа. Мүнөө үедэ Ази, Африкын түбинүүдтэ эрхэ сүлөөгөө, бэеэ дааһан байдалаа һаяхан олоһон оронууд олон юм. Тиимэһээ тэрэ оронуудай соёл болбосоролдо, хүнүүдые шэнэ ёһоор хүмүүжүүлгэдэ залуу уран зохёолшын үүргэ угаа ехэ.

Ази, Африкын оронуудай уран зохёолшодой ассоциациин тогтомол бюрогой генеральна секретарь Юсеф ас-Сибан гэгшын бэшэг эндэ уншагдаа.

Энэдхэг поэт Субхас Мукерджи, совет уран зохёолшо Чингиз Айтматов, Узбекистанай комсомолой шангай лауреат Гульчехра Нурулаева, Узбегэй ССР-эй Верховно Соведэй депутат Назрулла Манапов гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодой уулзалгын жабхаланта суглаанда КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Узбекистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь нүхэр Ш. Р. Рашидов хабаадалсаа.

«Уран зохёолшо хадаа арадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябаха ёһотой» гэһэн үгэнүүд энэ уулзалгын түрүүшын пленарна зүблөөн дээрэ үсөөн бэшэ соностожо байгаа. Сентябриин 29-нэй үглөөгүүр искусствын ордон соо тэрэ зүблөөн эхилһэн байна.

Бүхы хүн түрэлтэнэй урда байһан шиидхэгдээгүй асуудалнуудһаа үндэһэн соёл культурые холодуулай байгуулжа болохогүй. Совет делегациие толгойлһон поэт Роберт Рождественский, Лаосой поэт Босенхан Вонгдара, Ирагай поэт Сами Мехди болон бусадай хэлэһэн үгэнүүд соо дээрэ дурсагдаһан бодол тобойсо гараа. Мүнөө үедэ палестинецүүдэй, Ливанай патриодуудай, Урда Африкын Чилиин эрхим хүбүүдэй шуһаяа адхажа, түрмын өөрто зобожо, хосоржо байхада, залуу уран зохёолшо арадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябаха уялгатай. Тэрэнэй дүлэтэ үгэнүүд национальна сүлөөрэлгын хэрэгтэ зорюулагдаха зэргэтэй бшуу.

Латинн Америкын арадуудай бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлые дэмжэһэн митинг Ташкентын киногой байшан соо сентябриин 29-нэй үдэшэ болоо. Национальна сүлөөрэлгын хүдэлөөн Латинн Америкын оронуудта бүри үргэдэжэ байна. Энээнтэй уласхоорондын империализм элдэб муухай аргаар тэмсэнэ. Соёл культура фашизм хоёр зэргэлжэ шадахагүй ха юм. Поэт-гуманист Пабло Нерудын гашуудалта хуби заяан дээрэ хэлэгдээшые элитээр гэршэлнэ бшуу.

Чилиин прозаик Омар Лара, ород поэтесса Римма Казакова, яхад Алексей Михайлов, кубинец Хлордано Родригес болон бусад үгэ хэлээ. Латинн Америкын газар уһан дээгүүр эрхэ сүлөөгэй туг заатагүй мандаха байха.

АЗИ, АФРИКЫН оронуудай залуу уран зохёолшодой уулзалгада хабаадагшад Сырь-Дарьинска областиин ажахынуудаар аяншалһан байна.

Заншалта хилээмэ-дабһаар, сэсэгэй баглаагаар Үлэн хооһон талынхид (ородоор Голодная степь) манииие угтаа һэн. Хүгжэжэ байгаа гүрэнүүдэй түлөөлэгшэд иимэ жэгтэй нэрын удхые элирүүлхэ гэжэ оролдоо. Сагаан хүбэнгэй ургамалаар, сэсэрлиг модоор хушагданхай, урган һалбаржа байгаа дэлгэр баян дайда тэдэнэй урда нэмжыгээ юм.

Урдань хооһон губи байһан газарһаа яажа иимэ үрэжэлтэй баян болгоһон тухайгаа хүбэн ургуулагшад, механизаторнууд айлшадтаа хөөрэжэ үгөө.

Үлэн хооһон талын түб хото болохо Гулистан гээшэ «һалбаран сэсэглэһэн хизаар» гэжэ оршуулагдадаг юм ха. Энэ хото совет үедэ урган бодоһон түүхэтэй.

Империализмын урдаһаа, Израилиин булимтарагшадай урдаһаа эсэргүү тэмсэжэ байһан Дүтын Зүүн зүгэй арадуудтай һаналаа нэгэдэлгын митинг эндэ болобо.

— Минии нютаг Гулистан мэтэ һайхан байха бэлэй, — гэжэ Палестинын уран зохёолшо Тауфик Файяд хэлээ. — Теэд мүнөөдэр оромнай гэжэ байхагүй. Хоёр миллион палестинецүүд хүршэ оронуудаар тэнэжэ ябана...

Олжас Сулейменов (Казахстан), Дожоогийн Цэдэб (Монгол орон), Эльдэр Таварес (Гвинея-Бисау) болон бусад эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэжэ байһан арадуудтан нэгэн һаналтай байһанаа мэдүүлээ.

Һүүлээрнь айлшад хэдэн бүлэг болоод, Сырь-Дарьинска областиин колхоз, совхозуудаар айлшалба. Дамба Жалсараев бидэ хоёрой оролсоһон бүлэг партиин XXIII съездын нэрэмжэтэ колхоздо ошоһон байна. Энэ совхозойхид маниие хани халуунаар, хатар-дуугаар уттажа, мүнөө сагай томо ажахытаяа, баян дэлгэр байдалтаяа танилсуулаа.

Манай совхоз хооһон талада 1962 ондо эмхидхэгдэһэн юм, гэжэ совхозой директор нүхэр Рахмантулон хөөрөө һэн. 39 ондоо яһанай зон эндэ сугларжа, ажахынгаа үндэһэ һуури табижа эхилээ һэн. 6100 гектар газарта хлопок, 43 гектарта виноград гэхэ мэтэ культурануудые мүнөө ургуулнабди. Энэ жэлдэ 3 миллион түхэриг олзо абтахаар хараалагдана. Дээдэ эрдэмтэй 32 инженер механизаторнууд, мелиораторнууд, агрономууд совхоздо ажаллана.

Эдэ тоо баримта хилын саанаһаа ороһон хүнүүдые ехээр гайхуулаа бэлэй. Тэдэнэй нэгэн — Дагомейһээ айлшалһан агроном мэргэжэлтэй поэт Мама Суману манай бишыхан орондо оройдоо 2 инженер бии юм гэжэ хөөрөө һэн.

Урдань үлэн хооһон байһан талада ургуулагдаһан шэнисын лепёшко, хуба шүрэ мэтэ түхэлтэй виноград, сагаан-шара эдеэтэй дыня гэхэ мэтые бидэнэр амталжа байхадаа, иимэ богони болзорто гайхамшаг хубилалтануудые хэһэн түрэл Коммунис партяараа, мүндэлһөөр 60 наһанайнгаа ойе ерэхэ жэлдэ тэмдэглэхэеэ байгаа Совет Эхэ ороноороо омогорхохо ёһоороо омогорхоо бэлэйбди.

Үни урданай Самарканд хотын зүрхэн болохо Регистанай дэргэдэхи талмай дээрэ тэрэ үдэшэндөө шүлэгүүд соностоо. Энэдхэг болон Анголоһоо, Лаос болон Тунисһаа, Япон болон Сомалиһаа, бусад олон оронуудһаа ерэһэн поэдүүд эдэ шүлэгүүдые асараа ха юм.

— Самаркандтай минии танилсаһан ушар намда ехэ удхатай юм, — гэжэ Сириин поэт Бондер Абдель Хамид хөөрөө һэн. — Дэлхэйн эгээл гайхамшагта зүйлнүүдэй тоодо ородог түүхын памятнигууд танай орондо иимэ наринаар хамгаалагдажа, харууһалагдажа байдаг юм байна.

— Үндэһэн соёл культурадаа иимээр хандажа байһан ушар хүгжэжэ байгаа оронуудта жэшээ боложо үгэнэ, — гэжэ Конгын түлөөлэгшэ Эжен Нгома нэмээ һэн.

Колониализмые, расизмые буруушааһан митинг Самаркандын шаажан амһартаа бүтээдэг заводто болоо. Колониальна дарлалтада үшөө зобожо байһан арадуудай хуби заяанда һанаагаа зобожо байһанаа Урда Африкын түлөөлэгшэд Кеорапетсе Кгоцитсим, Барри Файнберг, заводой хүдэлмэришэн Толиб Сираджев, дагестан поэтесса Кадрия гэгшэд мэдүүлээ.

УЗБЕКИСТАНАЙ тала дайдаар аяншалжа ерэһэнэй удаа Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшод пленарна суглаагаа үргэлжэлүүлээ һэн.

— Узбекистанай нийслэл Ташкентдэ болоһон уулзалга хадаа манай зүрхэнүүдые холбоһон хүүргэ болоно, — гэжэ афган прозаик Мухамед Акрам Осман хэлээ. — Бидэнэр өөрынгөө гуурһаар хурса үгөөр арад зондоо алба хэжэ байгаа хадаа һаруул һайхан ерээдүйе бүри дүтэ лүүлнэбди...

Хельсинкидэ болоһон уласхоорондын зүблөөнэй нэгэ жэлэй ойдо зорюулагдаһан митинг Ташкентын гүрэнэй университедтэ болоһон байна.

— Хүн түрэлтэнэй урдахи эгээл шухала зорилгонуудай нэгэн буу зэбсэг хураагалга болоно, — гэжэ Малиин поэт Гауссу Диавара тэмдэглээ һэн. — Юртэмсэ дээрэ минай нэгэ часай талада 25 миллион доллар зэбсэгжэлгэдэ гаргашалагдана. Тиихэдэнь миллион хүнүүд үлдэжэ, туража, үхэжэ байна.

Эб найрамдал тухай, зэбсэг хураалга тухай һанаагаа зобожо байһанаа туркмен поэт Аннаберды Агабаев, Маврикиин түлөөлэгшэ Пахлад Рамсаран, студентка Надира Каюмова гэгшэд мэдүүлээ.

Интернациональна поэзиин үдэшөөр октябриин 2-ой үдэр түгэсэбэ. «Юбилейный» гэдэг мантан томо спортзал соо сугларһан олон мянган хүн зон дэлхэйн элдэб хэлэн дээрэ соностоһон шүлэгүүдые шагнаа. Эндэ совет поэдүүд Андрей Дементьев, Антонина Кымытваль, Абдулла Арипов болон бусад хабаадалсаа.

Октябриин 3-да Ази, Африкын оронуудай залуу уран зохёолшодой түрүүшын уулзалга ажалаа дүүргэбэ. Долоон үдэрэй туршада хэдэн арбаад гүрэнэй түлөөлэгшэд үндэһэн соёл культураяа хүгжөөхэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Совет делегациие толгойлогшо — СССР-эй Уран зохёолшодой холбооной правлениин секретарь Роберт Рождественский, Ази, Африкын оронуудай Уран зохёолшодой ассоциациин тогтомол бюрогой генеральна секретариин орлогшо Субхас Мукерджи гэгшэд энэ үргэн хөөрэлдөөнэй дүнгүүдые гаргаһан байна.

Уулзалгада хабаадагшад тусхай хандалга нэгэн дуугаар баталан абаад, уулзалгые заншалта болгохо дурадхал оруулаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ, (зүүн гарһаа) Монголой уран зохеолшо Дожоогийн Цэдэв, Хальмагай арадай поэт Давид Кугультинов, Буряадай арадай поэт Дамба Жалсараев, Малиин поэт Гауссу Диавара гэгшэд суглаанай забһарта хөөрэлдэжэ байна.

А. БАДАЕВ, поэт.

Юрын мэргэжэлтэй хүнүүд тухай

ТАКСИСТ

Түрэл Улаан-Үдэ хотынгоо үйлсэ гудамжада гараад, түргэн бушуу али нэгэ тээшээ ошохо гээ hаа, ногоохон гэрэл яларуулhан, хажуу тээгээ дойбод хээтэй машина угтадаг заншалтай болонхойбди. Хэнэйшье мэдэhээр Улаан-Үдэ хотомнай урган хүгжэхэдөө гурбан районой болножо хубааранхай hэн тула, трамвайгаар гү, али автобусоор хэрэгтэй газараа хүрэхэмнай хэсүүтэй болонхой агша. Жэшээнь, Октябрьска районой 41, 43-дахи кваргал гү, али аэропорт ошохо болоо hаа, заатагүй такси бэдэрхэл саг гарадаг ха юм. Он жэлнүүдэй үнгэрхэ тума хотодомнай хүн зоной тоо хараа байса олошорно. Тиимэhээ таксин хүртэсэ хүшэр болонхой гэжэ сэхэ хэлээ. Хэды тиибэшье hаань, найдалаа орхингүй үйлсэ, талмайн дунда зогсожо, ногоохон галтай машина хүлеэхэл баатай болодоно бшуу.

Тэрүү тэрэ, нэгэ хүнгэн машина булангай саанаhаа гаража ерэбэ. Угтан hагад ошожо, гараа үргөөд байлганаб.

— Хайшаа ошохо гээбта? — гээд жолоошон асуугаадхиба.

— Аэропорт... — гэжэ харюусабаб.

Хотоhоо арбан табаад километрэй зайда оршодог аэропорт ошожо ябахадаа, тус таксингаа жолоошонтой танилсажа, ажал хүдэлмэри тухайнь hонирхогдоо.

Жолоошон Улаан-Үдын таксомоторно паркда хүдэлжэ эхилhээр үнихэнэй, паркын нэгэ бригадын хүтэлбэрилэгшэ байба. Тиин жолоошон Сафрон Федорович Старинский 1956 онhоо хойшо хэды олон пассажирнуудые зөөгөө гээшэб гэhэн бодол түрөө hэн. Тоолохо болоо hаа...

—Урдандаа гэхэ гү даа, бидэнэй республикынгаа аймаг бүхэндэ шахуу пассажирнуудые зөөжэ байхада hайн байдаг hэн. Яахадааб гэхэдэ, хүдөө нютагуудта гараад ябахада хэды зохид байдаг бэ? Агаар сэбэр. Амилхада зохид! — гэжэ нүхэр Старинский хөөрэнэ.

Аэропорт хүрэжэ ерэхэдэ, самолёдhоо бууhан пассажирнуудые угтажа байhан хэдэн арбаад таксин жолоошод бэе бэеэ шоглолсожо байбад.

— Сафрон Федорович, кварталнай дүүрэхэ дүтэлжэ байна, абаhан социалис уялгануудаа шалгалсаха байгаабди, — гэжэ, хараха янзада залуушье hаа, ажал тухайгаа hанаагаа табижа ябадаг жолоошон хандаба.

— Саша, зүб хэлэнэш, бригадынгаа гэшүүдэй дүүргэhэн түсэбынь багсаахада бараг лэ гаралсахаархабди. Танай бригада хэр бэ?—гээд нүхэр Старинский залуу нүхэртөө хандаад абана.

— Түрүүн шалгажа үзээл даа. Тииhэн лэ хойноо хэмнай, хэр бэ гэлдэхэ бэшэ гүбди, — гэжэ нүгөөдэнь — комсомол-залуушуулай бригадые даагша А. А. Ваншейн миhэд гэхэ юм.

Нээрээшье эдэ хоёр бригадын гэшүүд хоорондоо мүрысэдэг, хирэ хирэ болоод лэ бэе бэеынгээ хэhэн, бүтээhэн түсэб даабариин дүүргэлтые шалгалсадаг байба.

Гурбадахи кварталай дүнгөөр комсомол-залуушуулай, мүн нүхэр Старинскиин ударидадаг бригаданууд түрүү hуури эзэлжэ гараhан байна. Илангаяа ажалай баян дүршэлтэй Сафрон Федоровичой бригадын гэшүүд hайн амжалтатай байба. 40 хүнhөө бүридэhэн бригадын гэшүүд али нэгэнэйнгээ аяни замдаа эбдэрхэеэ hанаа hаань, тэрээндээ али болохо туhаламжа үзүүлэлсэжэ ябаад, ажалшадые саг соонь зөөхын хойноhоо оролдодог. Эбтэй эетэй тус бригада үнгэрhэн юhэдэхи табан жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэжэ гарахадаа, бригадир С. Ф. Старинский Ажалай алдар солын гурбадахи шатын орденоор шагнагдаа hэн.

Мүнөө тус паркын бригада бүхэнэй жолоошод арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб даабари болзорhоонь урид дүүргэхын хойноhоо шармайн оролдожо, социалис мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлжэ ябана.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: С. Ф. Старинский ээлжээтэ рейсдэ гарахынгаа урда тээ.

Авторай фото.

АНГУУШАД ТАЙГАДА ГАРАБА

Захааминай олзоборилгын ажахыда аймагай ангуушадай агнуурнин хаhын урда тээхи заншалта зүблөөн үнгэргэгдэбэ. Тус зүблөөндэ дурсагдагша ажахын штатна ангуушад, үйлэдбэриин участогуудые эрхилэгшэд болон агнуурида дуратайшуул уригдаhан байгаа.

Захааминай аймаг манай республикын гүн хүбшэнүүдтэн, хүмэг орьёл ууланuудтай хизаар мүн. Энэ нютагай хүдөө хээгүүр олзоборилгын ан арьятан, шубуу шонхор, hамар, hархяаг болон халяарhаа эхилээд эм домдо ородог ургамалнууд болон бусад зүйлнүүд хүрэтэрөө элбэг байдаг.

Тус ажахы үнгэрhэн юhэн hарынгаа түсэб 125,2 процент дүүргээ гэхэ гү, али хараалагдаhан 264,8 мянганай орондо 331,6 мянган түхэригэй продукци худалдаба.

Республикын агнуури-олзоборилгын ажахын управлени дотор Захааминай ажахы (иимэ ажахынууд хамтадаа найман юм) эм домой болон техническэ түүхэй эдүүдые худалдалгаар түрүү hуурида гараа hэн.

Бугын эбэр тушааха хэрэгтэ штатна ангуушад Р. Дымпилов, Б. Г. Цыренов, Ц. Шангаев (Түбэй участок), Н. Цыденов (Михайловка), Сэсэрэн Шагжиев (Баян-Гол) гэгшэд ехэхэн хубитаяа оруулалсаhан байгаа. Жэшээлхэдэ, Захааминай үнинэй ангуушадай нэгэн Бизья Галданович Цыренов зургаан килограмм ехэ hалаа эбэр олзоборилоо. Гадна Бизья Галданович байгша ондо тушаан абалгын пунктда дүрбэн центнер ангай мяха, 600 килограмм hамар тушаажа, хубиингаа түсэб-уялга холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа.

Аймагай ангуушад Улаан-Үдын олзоборилгын ажахын коллективэй республикын бүхы агнуури-олзоборилгын хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаhан уряада харюу болгон, дээшэлүүлэгдэhэн социалис уялгануудые нэгэн дуугаар абаба. Шэнэ уялгануудайнгаа ёhоор Захааминай аймагай олзоборилгын ажахы байгша онойнгоо түсэб декабриин 5-да дүүргээд, жэлэй дүүрэтэр түсэбhөө гадуур 50.000 түхэригэй продукци тушааха байна.

Үнгэрhэн юhэдэхи табан жэлдэ, Захааминай олзоборилгын ажахы социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр Буряадай АССР-эй агнуури-олзоборилгын управлениин ажахынууд соохоо түрүү hуурида гаража, дамжуулгын Улаан тугта, мүн аймагайнгаа предприятинууд соохоо КПСС-эй райкомой, ажалшадай депутадуудай аймагай Совэдэй дамжуулгын Улаан тугта юhэ дахин хүртэhэн юм.

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаhан түсэбүүдые үлүүлэн дүүргэхэ зорилготойгоор аймагай ангуушад хүбшэ тайгадаа гаранхай.

Б. ЖАНЧИПОВ.

ТОБШОХОНООР

Футболоор республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн мүрысөөнэй дүн Буряадай АССР-эй футболой федераци согсолбо. Спортын бүлгэмүүдэй дундаhаа ЛВРЗ-гэй спортын клубай футболистнууд нэгэдэхи hуури эзэлнэ. «Забайкалец», локомотивна депогой командануд хоёрдохи, гурбадахи hуури эзэлбэ.

Орон дотор футболистнуудай тоо олошоруулха, тэдэнэй hайнаар наададагыень тодоруулха зорилгоор хото городуудай физкультура, спортын комитедүүдэн дунда тусхай харалга-конкурс соносхогдоhон юм. Тус харалга-конкурсдо 674 коллективэй 27663 спортсменүүд хабаадаа hэн. Энэ харалга-конкурсдо хабаадаhан «Забайкалец» клубай футболистнууд түрүү hууринуудай нэгые эзэлжэ шадаа.

* * *

Благовещенск хотодо залуушуулай дунда хүнгэн атлетикээр Алас-Дурна зүгэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн боложо дүүрэбэ. Эндэ хабаадалсаhан багшанарай институдай студентка Галина Василенко 3000 метрэй зайе 10 минута 16 секунда соо гаталжа, эрхимлэhэн байба. Улаан-Үдын индустриально-педагогическа техникумэй hурагшад Татьяна Калашникова, Ольга Юшкова гэгшэд 1500, 800 метрэй зайнуудта түрүүшын хоёр hуури эзэлбэ.

* * *

Урилдаагаар СССР-эй залуушуулай дундаhаа хоёр удаа чемпион болоhон Павел Яковлев оронойнгоо залуушуулай суглуулагдамал командатай уласхоорондын мүрысөөндэ хабаадалсаба. ГДР-эй Эрфуртс хотодо 1500 метрэй зайда урилдахадаа, 3 минута 52 секунда соо гаталжа, хоёрдохи hуури эзэлбэ. Тэрэ эрхимлэгшэhээ ойройдоол 0,04 секундаар хожомдоhон байба.

* * *

1974 оной РСФСР-эй чемпион, СССР-эй спортын мастер, Буряадай АССР-эй «Ажалай резервнүүдэй» тренер Михаил Долматов Курган хотодо боксоор үнгэргэгдэhэн нааданда «Ажалай резервнүүдэй» России Совэдэй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэhэн юм. Мэнэ hаяхан Гагра хотодо «Ажалай резервнүүдэй» түбэй совэдэй түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ бронзо медальда хүртэбэ.

Б. МИРОМАНОВ.

«ГИМНАСТИКА—ХЭТЫМНИ ДУРАН»

Спортдо элитэ ехэ амжалтануудые туйлаhанай түлөө СССР-эй Верховно Совэдэй Президиумэй Указаар СССР-эй спортын габьяата мастер Людмила Турищева Ленинэй орденоор шагнагдаhан байна.

СПОРТИВНА гимнастикада хүртэжэ боломоор эгээл үндэр дээдын бүхы нэрэ зэргэтэй СССР-эй спортын габьяата мастер Людмила Турищевагай совет гимнастикын hургуулида оруулhан хубита айхабтар ехэ байhаниинь хэндэшье мэдээжэ. Тэрэ дэлхэйн, Европын ба Советскэ Союзай хоёр дугаар абсолютна чемпионка болоhон, гурбан Олимпиадада хабаадахадаа, эдэнэй нэгэндэ — XX Олимпиадада абсолютна чемпионкын нэрэ солодо хүртэhэн. дэлхэйн кубогаар шагнагдаhан байха юм. Турищева хадаа дэлхэйн гимнастикада шэнэ шата нээжэ, бүхэли үе сагта хабаатай байгаа гээд хэлэжэ болоно.

Мүнөө Людмила 24-тэй юм. Гимнастикын орьёл өөдэ 1963 ондо дабшажа захалаа hэн. Тиихэ үедэ олондо мэдээжэ бэшэ байhан хүүгэдэй спортын hургуулиин залуу тренер Владислав Растороцкий Грозный хотодо спортивна гимнастикын секцидэ басагадые абажа эхилhэн юм. hургуулинуудай нэгэндэ физкультурын хэшээлэй болож байха үедэ уян нугархай, гулдагар сэбэр бэетэй басагые анхарhан байгаа. Тэрэ юрын упражнени хэхэ гээд ядалсажа байгаа hэн. Гэбэшье тэрэниие заабол хэхые оролдоно. Шэлэжэ абаhан басагадаймни дундаhаа Людмила эгээл бэлигтэй бэрхэнь бэшэ hэн гэжэ тренер хожомынь хэлэhэн юм. Ёhотойл спортсмендэ хабаатай шэнжэнүүдтэй байhандань гол анхаралаа хандуулба: үсэд нэтэрүү, зориг түгэлдэр, айхабтар ажалша байгаа.

— Би тэрээндэ нэгэ юумые хоёр дахин хэзээдэшье дабтажа үзөөгүй хүм,— гэжэ тренер хэлэнэ. — Бусадтал адли, тэрэшье алдуу эндүү гаргадаг юм ааб даа. Ямар алдуутайбиб гэжэ ойлгоходоо, Люда энээниие усадхахын тула бүхы хүсэ шадалаа элсүүлдэг.

Гимнастикагүйгөөр ажаябажа шадахагүйб. Бүхы наhан соогоо гимнастикада дуратай хүм гэжэ Турищева мүнөө хэлэдэг юм.

— Гимнастика — хэтымни дуран мүн,—гэжэ Люда мэдэрнэ.

Тиихэдэ 1963 ондо ямар байгааб? Юрэдөөл, спортдо дурлаhанhaa ондоо юумэн үгы hэн. Хэрбээ тренер Растороцкиин үгы hаань. Людмила гимнастикада иимэ ехэ амжалта илалта туйлахагүйдөөшье болохо байгаа. Растороцкий хадаа тэрэнэй багша, хүмүүжүүлэгшэ, hанал бодолыень хубаалдагша болоhон байна. Толотомо илалтануудай, урагшагүй дэлгэнүүдэйшье үедэ тэрэ хододоо хажуудань байдаг hэн.

1967 ондо СССР-эй арадуудай спартакиадын мүрысөөнүүдэй үедэ мойhон хара, ехэ нюдэтэй 15-тай басаганай уян нутархай, уран бэлигтэй байhые харахадаа, энэмнай ехэл ерээдүйтэй гимнастка байна гэжэ мэргэжэлтэд тэмдэглэhэн юм. Тэрэнэй гүйсэдхэhэн упражненинүүд айхабтар орёо, гоё байhан байгаа бшуу. Эдир залуухан басаганда дан орёо упражненинүүдые даалганаш гэжэ хэн нэгэн тренертэнь хэлэhэншье байха.

— Иимэ зантай хүн юм, — гэжэ тэрэ харюусадаг бэлэй. — Мастернуудай hорилго хэжэ байhан зал руу ороод, эдэнэй hорилго бэлэдхэлые удаан хёрхо наринаар харадаг байгаа. «hайшаагдана гү?» — гэжэ асуубаб. «Үгы, — гэжэ тэрэ хэлэхэ.

— Бүри hайнааршье хэхээр лэ ха». Тиин тэрэ эдэ зүйлнүүдыень hажаалдан хэжэ ородог hэн. «Иимэ юумэ хэхэшни арай эртэ бэшэ гү?» — гэжэ асуухадам, тэрэ иитэжэ харюусадаг байгаа: «Үгы, эртээнhээл орео зүйлнүүдые хэжэ hурабал, үлүү дээрэ байха. Мүнөө жэгдэ hайн бэшэшье hаа саашадаа мүлирнэ бэзэ».

Тэрэ гэhэнhээ хойшо Людмила Турищева юhэн жэлэй туршада СССР-эй суглуулагдамал бүридэлдэ оруулагдажа, элдэб мүрысөөнүүдтэ хабаадаhан байна.

Людмила түбшэн даруу, томоотой зантай басаган юм. hургуулияа эрхим hайнаар дүүргээд, удаань Ростов-на-Дону хотодохи багшанарай институт мүн лэ амжалтагайгаар дүүргэhэн юм. Мүнөө энэ хотодо ажаhуудаг. Ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ хабаадажа, амжалта, илалта туйлахын тула тэрэнэй эдэбхитэйгээр hорилго бэлэдхэл хэхэ гээшэ хүшэр бэрхэшээлтэй байhаниинь мэдээжэ ааб даа. Гэбэшье тэрэ мүрысөөнүүдтэ хабаадахаяа ошоходоошье номуудаа абаад ябадаг hэн. Гурим журам сахингүй, амжалта туйлаха аргагүй байгаа. Людмила үдэр бүхэндэ үглөөнэй 5 час 45 минутада бододог, үдэшын 10 час 30 минутада — 11 часта унтахаяа хэбтэдэг. Үглөөнэй 6 сагта гимнастикын зал соо hорилго хэжэ байдаг. Үдэшэлэн үшөө дахин hорилго хэдэг юм. Тиигэжэ үдэр бүхэндэ 5—6 час соо hорилго хэдэг байна.

Гимнастическа снарядууд дээрэ хүдэлхэhөө гадна, батут дээрэ hорилго хэдэг, хатарай хэшээлдэ ябадаг, бэе махабадаа хантуужуулдаг юм. Ханинартаяа уулзаха, үдэшэндөө дуратай театртаа ошохо, уран hайханай hонин ном уншаха дуран хүрэхэ. Үдэрэй гурим хазагайруулха талаар hуралсал гол шалтагаан болодог. Тиигээшье hаань, Люда өэрэйнгээ даабариие дүүргэхэ сагаа заатагүй олодог байна. Шалгалтынгаа урда тээ бүхэли hүнеэрээ hуужа, номоо үзэхэ ушаршье тохёолдодог.

Спортивна гурим нарииннаар сахихын тула танюуhатай hайн эдеэ хоол хэрэгтэй. Тиихэдэ үдэрэй гурба дахин тон хэм соогоо хоол баридаг байна.

— Сасуутан басагадни намhaа hураггүй зол жаргалтай гэжэ хаа-яа hанадагби.— гээд Люда хэлэнэ. — Гэбэшье бүхы сүлөө сагаа спортдо зорюулhандаа халагладаггүйб.

Турищева томоотой даруу, эрэлхэг зоримгой, ажалша бэрхэ спортсменка гээшэ гэжэ журналистнууд хэлсэдэгшье, бэшэдэгшье байха. Эдэ бүхы шэнжэнүүд тэрээндэ сэхэ хабаатай юм. Зүгөөр тэрэ эхэнэр хүн гээшэ. өөрын hонирхол, хүн бүхэндэ байдаг hула талатай гэжэ тэмдэглэхэеэ хододоо мартажархидаг байна гэжэ Люда өөрөө хэлэнэ. Баяр баясхалантай үе сагта Люда хонгёо хүхюунээр энеэжэ, уйдхар гашуудалтай сагта бархиржашье шадаха. Теэд энэнь ажабайдалдал тиимэ ха юм даа. Харин спортын зал соо тэрэ бэеэ саб гэмээр барижа ябадаг, урдаа табиhан зорилгоёо заабол дүүргэдэг хүн юм. Мүрысөөнүүдэй үедэ тэрэ оройдоо сэдьхэлээ хүдэлгэдэггүй хүн гэжэ олонхид бодомжолдогшье ха. Мүрысөөнүүдэй үедэ Люда огто энеэбхилдэггүй гэжэ бултадаа гайхадаг юм. Турищева энээн тушаа иигэжэ хэлэнэ:

«СПОРТЛОТО», «СПОРТЛОТО-2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» октябриин 27-до үнгэргэгдэhэн 43-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо:

«Спортлото»: Нэгэшье хүн зургаан номер таабагүй. Табан номер таагшад — 5.000 түхэриг (34 карточка, дүрбэн номер тааhан хүнүүд — 92 түхэриг (2401 карточка), гурбан номер таагшад 4 түхэриг абаха байна. (56.588 карточка).

«Спортлото-2»: Целиноград хотодо ажаhуудаг хүн зургаан номер таажа, 5.000 түхэриг абаха болобо; табан номер тааhан хүнүүд — 1.135 түхэриг (56 карточка), дүрбэн номер таагшад—29 түхэриг (2.607 карточка), гурбан номер тааhан хүнүүд 3 түхэриг абаха (36.960 карточка).

43-дахи тиражай шүүбэринүүд ноябриин 7-hоо декабриин 7 хүрэтэр түлэгдэхэ байна.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖ

«Субботын спортлотогой» октябриин 30-да Москвада үнгэргэгдэhэн тиражай дүнгүүд иимэ:

1-дэхи тираж: 8 (велоспорт-шоссе), 13 (дзюдо), 16 (мори (hорёоной спорт), 18 (хүнгэн атлетикэ), 34 (футбол):

2 дохи тираж: 5 (дүрэ буляалдалгын барилдаан), 12 (хадаhаа санаар буулгын спорт), 18 (хүнгэн атлетикэ), 27 (мүнөөнэй табан зүйлөөр мүрысөөн), 30 (стендовэ мэргэн буудалга).

(ТАСС).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ленинскэ хараа шугамаар парти бидэнээ хүтэлнэ» — «Правда» газетын түрүү бэшэг. «Социалис мүрысөөнэй ябаса» — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Дэмжэгдээгүй үүсхэл» — Н. Деминой статья. Выставкэ-аукцион дээрэhээ С. Бухаевай фоторепортаж. «Түрэл орон доторнай» — суглуулбари. «Манай хотын «хаалга» — Э. Фадеевэй статья.

Гурбадахи хуудаhанда. «Эрдэмтэдэй ехэ хуралдаан» — Ф. Алексеевэй ба К. Никифоровэй статья. Хилын саанаhaa абтаhан мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Спортын шэнэ hонин» — суглуулбари. Нютаг нютагай hонин.

САГАЙ УЛАРИЛ

Нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Байгал шадарай хойто нютагуудаар, хойто аймагуудаар бага зэргэ саhан орохо. Бусад аймагуудаар шииг нойтон унахагүй. Баруун хойноhоо секундын 5—10 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. Хойто аймагуудаар 8—13, бэшэ нютагуудаар 3—8 градус, Улаан-Үдэ хотодо 3—5 градус хүйтэн байха.

Ноябриин 4—5-да нэгэ сэлмэжэ, нэгэ бүрхэжэ байха. Шииг, нойтон унахагүй. Баруун хойноhоо 3—7 метр хүсэтэйгөөр hалхилха. hүниндөө 19—24, үдэртөө 3—8 градус хүйтэн байха. Хойто аймагуудаар болон Түнхэнэй, Ахын аймагуудаар hүниндөө 24—29, үдэртөө 8—13 градус хүйтэн байха.

ХИЛЫН САANAHAA

УЛААН БААТАР

МНР-эй МИД-эй ТҮЛӨӨЛЭГШЫН БУРУУШААЛГА

ТАСС

Монголой МОНЦАМЭ агентствын мэдээсэhэнэй ёhoop, Хитадай Арадай Республикын hаяхан Монголой Арадай Республикада дүтэ шадар ядерна туршалга хэhэнтэйнь дашарамдуулан, МНР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ КНР-hээ МНР-тэ байдаг элшэн сайд Чжан Вэй-ле гэгшэдэ октябриин 28-да буруушаалга хэhэн байна. Ядерна иимэ туршалганууд Хитадтай хиллэдэг оронуудай олон миллион хүнүүдэй ажабайдалда, эдэнэй энхэ элүүртэ хохидол ушаруулха байна.

МНР-эй Наукануудай академиин шэнжэлгэнүүдэй үндэhөөр, hүүлэй үедэ Монголой дэбисхэр дээрэ ороhон саhа, бороодо радиоактивна зүйлнүүд улам ехэ болоhон байна гэжэ тэмдэглээд, ядерна иимэ туршалгануудые хэхэдээ, МНР-тэ, тэрэнэй бүхы хүн зондо аюул түбэг ушаруулха байhанайнгаа түлөө Хитадай тала харюусаха ёhотой гээд, МНР-эй МИД-эй түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

ХЕЛЬСИНКИ

Аша үрэ ехэтэй харилсаан

ТАСС

СЭВ-тэ хабаатай гүрэнүүдэй ба Финляндиин хоорондохи али алиндань ашатай туhатай экономическа, эрдэм, техникын харилсаан амжалтатайгаар хүгжэжэ байна гээд СЭВ-эй ба Финляндиин Республикын харилсаанай комиссиин дүрбэдэхи заседаниин эндэ гар табигдаhан протокол соо хэлэгдэнэ. Комиссиин дураддхалнууд, шиидхэбэринүүд экономическа, эрдэм, техникын элдэб янзын харилсаае саашадань хүгжөөхэ талаар шэглүүлэгдэнхэй.

1975 ондо СЭВ-тэ хабаатай оронуудай ба Финляндиин хоорондохи худалдаа наймаанай эрьесэ 2,1 миллиард түхэригтэ хүрэhэн байгаа. Машина, түхеэрэлгэнүүдые худалдалга илангаяа үргэнөөр хүгжөөгдэбэ. Хюрөөдэмэл модо, нефть, газ үргэлжэ дээрэнь хэрэглэхэ, оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха талаар хэлсээнүүдые баталха юм.

БЕРЛИН

ГДР-эй Арадай палатын заседани

ТАСС

Германиин Демократическа Республикын Арадай палатын октябриин 17-до үнгэргэгдэhэн hунгалтаhаа хойшо түрүүшын заседани октябриин 29-дэ эндэ нээгдэбэ.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Э. Хонеккерые ГДР-эй Гүрэнэй Совэдэй Түрүүлэгшээр, ГДР-эй Оборонын национальна Совэдэй түрүүлэгшээр депутадууд нэгэн дуугаар hунгаа.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн В. Штоф — ГДР-эй Министрнүүдэй Совэй Түрүүлэгшээр, СЕПГ-гэй ЦК-гаи Политбюрогой гэшүүн Х. Зиндерман Арадай палатын Президиумэй Түрүүлэгшээр hунгагдаба.

ПАРИЖ

Хуан Карлос Францида ерэбэ

ТАСС

Испаниин король Хуан Карлос албанай хэрэгээр Францида ерэбэ.

Франциин президенттэй король хөөрэлдэхэдөө, «юрэнхы дэлгүүртэй» Испаниин харилсаанай, мүн тэрэниие энэ бүлэглэлдэ хамжуулха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, байна гээд эндэ багсаамжалагдана.

Имагтал хоёр ороной хоорондохи худалдаа наймаанай ба промышленна харилсаанай бэшэ, Испаниин далайн сэрэгэй флодто, авиацида Франциин зэбсэг хэрэгсэлнүүдые худалдаха тухай асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ байна.

ЖЕНЕВА

Женевэдэхи конференци

ТАСС

Родезиин асуудалые шиид хэхэ конституционно конференци Женевэдэхи Нацинуудай ордон соо нюуса байдалда үнгэргэгдэжэ байна.

Энэ конференци хадаа Эхэ ороноо сүлөөлхын, бэеэ даааhан байдалтай болгохын түлөө манай арадаи үнэн зүб тэмсэлэй шатануудай нэгэниинь мүн гэжэ Зимбабвегэй национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөн тоолоно гээд Зимбабвегэй патриотическа фронтын хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн Джошуа Нкомо совет журналистнуудта мэдүүлбэ. Африкан олонхидто засаг дамжуулан үгэхэ гэhэн гол шухала асуудал тэрэнэй зүблэхэ зүйлдэ табигданхай. Хэрбээ Женевэдэ энэ зорилгые шиидхэжэ шадаагүй hаа, манай арад гартаа буу барижа, сүлөөрэлгын тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ юм гэжэ Дж. Нкомо хэлэбэ. Бидэ дайн жүрөөдэнэ бэшэбди, гэбэшье иимэ юумэндэ баалаа гэшэ hаань, гартаа буу барижа, эрхэ сүлөөгэйнгөө түлөө тэмсэхэбди.

ПЕКИН

ХИТАДТАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Хуа Го-фэнэй КПК-гай ЦК-гай түрүүлэгшын тушаалда ороhыень дэмжэhэн, «дүрбэнэй бүлэглэлые» — Ван Хун-вэнь, Чжан Чуньцяо, Цзян Цин, Яо Вэньюань — буруушаан шүүмжэлhэн олоной хабаадалгатай жагсаалнуудай, митингнүүдэй hүүлээр мүнөө предприятинуудта, эмхи зургаануудта, hургуулинуудта, арадай коммунануудта суглаанууд боложо байна. Хитадай хэблэлдэ энээндэ гол hуури үгтэнэ.

«Ван-Чжан-Цзян-Яо гэдэг бүлэглэлэй гутамшаг муухай гэмтэ ябуулгануудые эсэстэнь хүрэтэр элишэлжэ, контрреволюционно ревизионис хараа бодолые гүнзэгыгөөр буруушаан шүүмжэлхэ, тэрэнэй муу нүлөөе усадхан зайсуулха» гэhэн уряа «Жэньминь жибао», «Хунци», «Цзефанцзюнь бао» гэдэг газетэ, журналнуудай хамтын түрүү бэшэг соо бии. Эдэ «дүрбэн» парти доторой эб эе таhалха хараа шэглэлтэй гэмтэ ябуулга хэдэг, парти дотор өөhэдынгөө гурим байгуулжа, бүхы юумэ өөhэдынхеэрээ хубилгадаг, дура зоргоогоо бүхы юумэ хэдэг, хэhээлтэгүйгөөр зэрлиг муухайгаар аашалалдадаг, өөhэдыгөө ЦК-hаа дээшэ табидаг байгаа» гээд тэмдэглэгдэнэ. hүүлэй жэлнүүдтэ Хитадай хүтэлбэридэ шанга тэмсэл болоhон байна. Энэнь дээрэ дурсагдаhан гэмтэ ябуулгануудые элишэлнэ. «Дүрбэнэй бүлэг» парти ба гүрэнэй хүтэлбэриие эзэмдэн абахые түсэблэhэн байха юм. «Партийна, правительственна ба сэрэгэй хүтэлбэрилхы олон тоото хүдэлмэрилэгшэдые ажалhaань гаргахын тула» «hанаанhаа абтаhан хуурмаг гэмнэлгэнүүдээр» хардаха гүрдэхэ байгаа.

Шаньдун провинциин ревкомой орган — «Дачжун жибао» газетэ түрүү бэшэг толилходоо, «үгэсөөн тухай мүнөө болотор арад зоной дунда хуулитаар мэдээсэгдээгүй байhан тодорхой баримта мэдээнүүдые» дурдана. Тодорхойлон хэлэхэдэ, партиин арбадахи зарлалай ЦК-гай хоёрдохи пленумые, Арадай түлөөлэгшэдэй дүрбэдэхи зарлалай Бүхэхитадай суглаанай сессиие ашаглан, өөhэдын «кабинет» байгуулхые Ван Хун-вэнь, Цзян Цин hэдэhэн байгаа гээд тэмдэглэнэ, Чжоу Эньлайн наhа бараhанай hүүлээр тэдэ Хуа Го-фэниие премьерэй уялга дүүргэхээр томилхо гэhэн дурадхалые буруушааhан, апрель hарада Дэн Сяо-пиниие тушаалhaань буулгаhанай hүүлээр Хуа Го-фэниие партиин түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшоор томилхо гэhэн дурадхалда мүн лэ «айхабтар дурагүйдэhэн» байгаа. Засаг гартаа булимтаран абахын тула Маогой ами табихын урда тээхэнэ эдэнэр Мао Цзэ-дунай гэрээд үгэ гэдэгые хубилгажа заhаhан байгаа гэжэ газетэ батална.

Эдэ «дүрбэниие» буруушаан шүүмжэлхын тула ханын плакадууд (дацзыбао) болон листовконууд үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. hүүлшын дацзыбаонуудта бэшэгдэhэнэн ёhoop, үгэсэгшэдэй ажал ябуулгануудые мүрдэн элишэлхын тула КПК-гай ЦК-гай шиидхэбэреэр тусхай комисси эмхидхэгдэhэн байна. ЦК-гай түрүүлэгшын орлогшо, оборонын министр Е Цзянь-ин тэрэниие толгойлно.

ЦК-гай шиидхэбэреэр КПК-гай Шанхайн городской комитедэй нэгэдэхи секретарь, городской революционно комитедэй түрүүлэгшэ Чжан Чунь-цяо ба энэ хотын бусад хүтэлбэрилэгшэд партиин Шанхайдахи бүхы тушаалнуудhaa буулгагдаа гээд хуулитаар соносхогдобо. Шанхай хадаа «дүрбэнэй» бүлэглэлэй ажал ябуулгын түшэг тулгууриин пункт байhаниинь мэдээжэ. Су Чжэнь-хуа Шанхай горкомой шэнэ нэгэдэхи секретарь болобо.

Хитадай хэблэлэй зарим материалнуудта — Советскэ Союзда зүрюу харша ябуулганууд, орон доторой асуудалнуудта зорюулагдаhан статьянуудта hүүлэй хэдэн жэл соо номногдоhон зарим уряа лозунгнууд үшөөл дабтагдажа байhаар.